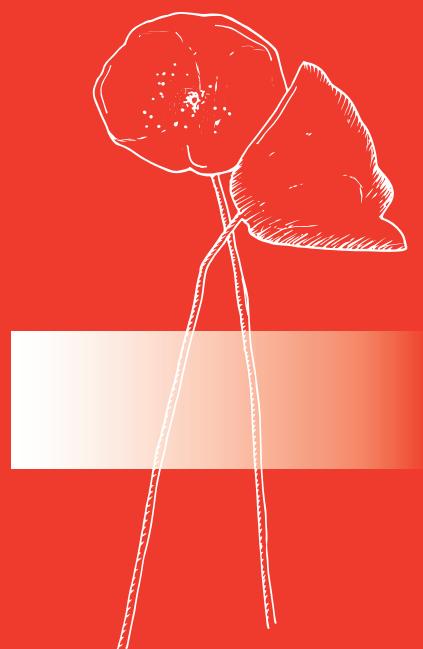
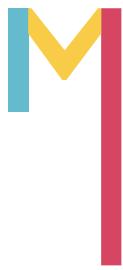

M

mladika

S polno paro naprej!

Čas. Tisto, kar zaceli rane. Tisto, kar nas vedno priganja. Tisto, česar bi potrebovali več. In tisto, kar je letos tema Mladike.

Lagala bi, če bi rekla, da se nisem veselila ponovnega prihoda v šolo. Po razburkanih šestih mesecih je bilo lepo spet živeti v rutini, ki jo pogosto srečamo le v literaturi, pa čeprav zgolj za kratek čas. Žal je trenutna situacija marsikatero stvar spremenila. Ledinci se ne srečujemo več na hodniku, odpadlo bo mnogo prireditev, nekateri projekti bodo izvedeni v drugačni obliki, maske in varnostna razdalja so postale del našega vsakdana. Je s tem težko živeti? Zdi se mi, da bi lahko na začetku vsi v en glas rekli: Ja. Pa zdaj? Mislim, da smo se privadili.

Želim si le, da bi se več ljudi zavedalo, kaj pomeni trenutna situacija. Da smo le mi tisti, ki lahko virus zajezimo. Da v tem nismo sami. Da smo vsi oškodovani. Pa je ta situacija res najhujša stvar, ki se nam lahko zgodi v življenju? Seveda ne. Rada si zamislim, da je to samo način, kako je človeštvo postavljeno pred preizkus, ki ga bomo seveda lahko obvladali. Potrebujemo samo čas. Kako ironično.

Vesela sem, da živimo v času, ko je možno vsaj izobraževanje na daljavo, če že pouk v šoli ni. Veseli me, da so nam profesorji prišli naproti in nam omogočajo, da jim, čeprav je težko sedeti in biti zbran pri vseh Zoomih, lahko postavimo vprašanja, ko se znajdemo v stiski. Kljub vsemu smo še vedno ledinci, navihani, glasni in pristni, pa čeprav nam trenuten način življenja ni naklonjen. Posebej ne maturantom. Vseeno verjamem, da lahko nekaj sprememimo in dosežemo, če stopimo skupaj. Navsezadnje to ne more trajati večno.

Kot se spodbidi, tudi letos v uvodni besedi poleg "starih" ledincev posebej nagovarjam fazančke. Dobrodošli na Ledini! Čeprav vas je trenutno verjetno strah, vedite, da vam bo uspelo. Samo zaupati morate vase, dvigniti glavo in ne pustiti, da vas ena slaba ocena vrže s tira. Če potrebujete pomoč, se lahko brez strahu obrnete na nas. Navsezadnje smo se vsi kdaj znašli v situaciji, ko smo potrebovali pomoč. Saj ne grizemo.

Vsem želim lepo, pa čeprav (spet) razburkano šolsko leto. Ne sekirajte se preveč, če vam kaj ne bo uspelo. Ali v življenju ni dovolj prostora za napake? Tudi mi bomo odkrili svoje mesto pod soncem. Maturantom pa: mamo to! Smo čisto preveč inteligentni in pridni, da nam ne bi uspelo! Le pogumno in s polno paro naprej! In kot bi rekel ravnatelj: "Držte se!"

urednica
Anja Vrtačnik

fotograf
Tim Topić

6	<i>mi, ledinci</i>	Daša Demšar, Grega Grabnar, Amra Jakupović, Vid Kovačič, Nika Anderwald, Karel Kraševec, Špela Peterka, Filip Lovšin
10	<i>oni, profesorji</i>	Anita Dacinger, Tomaž Karče
12	<i>vac ap</i>	Krst fazanov, Tutorji, Pogovor z Martinom Ramovešem
16	<i>sredica</i>	Brezčasni, Minljivost, Intervju s harfistko Mojco Zlobko Vajgl, Distopija in kolektivizem, Ameriške volitve, Intervju s prof. Žanom Ternikom, S figami in konji na maturo, Nisi jedu, nisi žveu, 2020 je leto, ko praznujejo rastline, Survival guide ali kako preživeti na Ledini
46	<i>dobri, boljši, ledinci</i>	Sara Elizabeta Gajšek, Aleš Poljanšek
50	<i>poezija</i>	Protistrup, Belltower, Colder Weather, (brez naslova)
54	<i>horoskop</i>	Nebule in njihove nebuloze
56	<i>zakulisje</i>	Snemanje Mladikinega filma
60	<i>Mladikin izbor</i>	Sinje modrine in začetki: Nina Krmavnar in Filip Mašera Lisjak

1. d

kje se vidiš čez deset let

upam, da bom v svojih dvajsetih prepotovala čim več sveta
ali se za nekaj časa preselila kam drugam

kaj bi lahko jedla vsak dan

mehiško hrano in chia puding

kam bi najraje odpotovala (resnični ali domišljiji svet)

na obale Francije ali Grčije

kaj te osrečuje

prijatelji, gimnastika in potovanja

najljubši dan v tednu in zakaj

sobota, saj lahko dlje spim in imam največ časa, da počnem
stvari, ki jih želim

citat

sometimes you gotta run before you walk – Tony Stark

2. c

Amra Jakupović

kje se vidiš čez deset let

rada bi imela svojo družino in podjetje za notranje oblikovanje

kaj bi lahko jedla vsak dan

definitivno pico

kam bi najraje odpotovala (resnični ali domišljiji svet)

na Arabski polotok in raziskala njegovo kulturo

kaj te osrečuje

moja družina, saj mi nudi vse, kar potrebujem, in še več,
najsrečnejša pa sem, ko matematiko pišem pozitivno

najljubši dan v tednu in zakaj

sobota, saj je to dan za počitek

citat

learn something new everyday

1. d

kje se vidiš čez deset let

v Ljubljani

kaj bi lahko jedel vsak dan

kruh z maslom in marmelado, tako kot zadnjih nekaj let

kam bi najraje odpotoval (resnični ali domišljiji svet)

v Quahog v Rhode Islandu

kaj te osrečuje

igranje klavirja, računalnik, druženje s prijatelji

najljubši dan v tednu in zakaj

sobota, saj na ta dan ne počnem ničesar, najboljše pa je,
da ji sledi še en prost dan

citat

vedno rečem samo dan, ker če bi bil dober, bi zdaj še spal

2. b

Vid Kovačič

kje se vidiš čez deset let

takrat bom verjetno na faksu, lahko pa tudi že v službi

kaj bi lahko jedel vsak dan

skutne štruklje

kam bi najraje odpotoval (resnični ali domišljiji svet)

v resničnem svetu na Tajsko ali Islandijo,
v domišljiskem pa v Narnijo

kaj te osrečuje

šport, glasba in prijatelji

najljubši dan v tednu in zakaj

petek, razlogi – daljše spanje, vikend in partiji

citat

nikoli ne jemljite življenja resno, saj itak nihče ne prezivi

kje se vidiš čez deset let
na potovanju po svetu
kaj bi lahko jedla vsak dan
pohane šnite
kam bi najraje odpotovala (resnični ali domišljiji svet)
na Novo Zelandijo
kaj te osrečuje
prijatelji in družina
najljubši dan v tednu in zakaj
petek, ker se vedno kaj dogaja, za njim je vikend
citat
zajemaj življenje s polno žlico

kje se vidiš čez deset let
v Amsterdamu, Torontu ali New Yorku
kaj bi lahko jedel vsak dan
spare ribs, mandarine, pasto, tenstan krompir (ker ruralc)
kam bi najraje odpotoval (resnični ali domišljiji svet)
v Sovjetsko zvezo ali pa v svoj high fantasy svet, ki je podlaga za serijo romanov, ki jih nameravam napisati
kaj te osrečuje
megla, Pavliha, DayZ, dobre vinilke, dober hifi stolp, košarka, skejt, pravilni odgovor pa je dopamin
najljubši dan v tednu in zakaj
definitivno sobota, ker lahko spim v nedogled in sem potem pokonci dolgo v noč
citat
scio me nihil scire - citat, ki mi ga je Cotman napisal zraven mojih besed "Ne vem" pri zadnji nalogi testa, dobil sem 5 točk

kje se vidiš čez deset let
v ambulanti kot zdravnica pediatrinja ali v gimnaziji kot profesorica matematike; predvsem upam, da vidim zdravo in srečno sebe
kaj bi lahko jedla vsak dan
makarone na tisoč in en način
kam bi najraje odpotovala (resnični ali domišljiji svet)
z Green Day bi šla na svetovno turnejo, čez dan bi si ogledala mesto, zvečer pa bi šla na koncert
kaj te osrečuje
moja družina in prijatelji, psička Kana, dobri filmi in glasba, Ledina
najljubši dan v tednu in zakaj
bom klišejska pa rekla petek, ker mi ni treba delat za šolo
citat
per aspera ad astra

kje se vidiš čez deset let
kot vremenar na SLO1, ki po greenscreenu maha, da bo Ljubljana imela tradicionalno meglo, ostali kraji pa sonce
kaj bi lahko jedel vsak dan
mandarine, ampak tiste ekstra, ekstra kisle
kam bi najraje odpotoval (resnični ali domišljiji svet)
s skromno pokojnino v dom za ostarele, kjer bi igral šah ali scrabble ter se s polomljeno protezo smejal in jedel dobro južino
kaj te osrečuje
če nekomu polepšam dan in pozitivna vrednost na bančnem računu
najljubši dan v tednu in zakaj
če preživim katerikoli dan brez mental breakdowna, je zame to že najljubši dan
citat
if it doesn't burn a little, then what's the point of playing with fire

*gospodinjsko opravilo, ki vam je najmanj pri srcu
čiščenje oken, ta so po mojem čiščenju še bolj umazana kot prej*

če bi imeli na voljo ves dan zase, bi

pol dneva brala zgodovinski roman, v drugi polovici pa šla
na hrib s krasnim razgledom in si na vrhu privoščila kavo in
jabolčni zavitek

najljubši superheroj iz otroštva

superwoman

najljubša beseda

pikapolonica

osebni dosežek, na katerega ste najbolj ponosni

diploma, drugače pa sem precej ponosna, ko mi uspe prilesti
na kakšen višji hrib ali goro – čeprav na poti že skoraj
omagam, je občutek, ko pridem na vrh, izjemen, vedno znova

citat

kdor hoče videti, mora gledati s srcem, bistvo je očem nevidno

*gospodinjsko opravilo, ki vam je najmanj pri srcu
pomivanje posode*

*če bi imeli na voljo ves dan zase, bi
surfal, a ne po spletu*

*najljubši superheroj iz otroštva
banananjam*

*najljubša beseda
počitnice*

*osebni dosežek, na katerega ste najbolj ponosni
covid-19 me še ni ujel*

citat

mens sana in corpore sano

Krst fazanov

V četrtek in petek, 15. in 16. 10. 2020, je dijaška skupnost izvedla krst za naš podmladek, ki je tokrat zaradi izrednih razmer potekal ločeno po razrednih. Ali bi krst sploh bil krst, če se ne bi začel s kvizom, ki pokaže (ne)znanje, pridobljeno v mesecu in pol na šoli? Spekter vprašanj je segal vse od klasičnih o starosti Ledine pa do takih, za katere je bolje, da nekateri profesorji ne vedo zanje – in ne, tisti, ki uči kemijo, ni najstarejši profesor na šoli. Presenetilo pa nas je, da so vsi vedeli, kako si sledijo barve linoleja po nadstropijah – no, očitno je dijakom res dolgčas, če so cel dan v istih učilnicah. Sledilo je naštevanje profesorjev, ki jih učijo, ampak z imenom in priimkom. To so opravili fenomenalno in vse našteli prav, kar včasih povzroča težave tudi kakšnemu dijaku višjega letnika. Pravo razredno debato pa je ustvarila naslednja naloga. Izbrati so morali pesem in jo izvesti. Veliko idej je bilo zelo zanimivih, na koncu pa so bile odpete pesmi, kot so Vse najboljše, slovenska himna in Nodijev theme song. Seveda ni šlo brez zaprisege, ki se je – upamo – še držite (ste res bili na vseh zoomih?), saj ste prisegli z življenjem, otroci!

"Kot pravi ledinec oziroma ledinka svečano prisegam:

1. da bom vedno hodil po desni strani ledinskih stopnic;
2. da bom na pouk zamujal vsaj enkrat na mesec;
3. da bom posojal zapiske in domače naloge;
4. da bom spoštljiv do profesorjev, kolikor se bo to pač dalo;
5. da ne bom ufuran;
6. da bom svoje ime napisal na steno ledinskega drevesa in tako pustil za sabo svoj pečat;
7. da bom v primeru karantene hodil na zoom;
8. da bom vsaj enkrat na leto odprl e-učilnico za matematiko;
9. da se bom udeleževal šolskih dogodkov, kadar sploh bodo;
10. da se ne bom pritoževal nad ledinskimi puloverji, Ledino in profesorji."

Čestitke fazančkom, zdaj ste tudi uradno ledinci!

novinarji
Tutorji

Tutorstvo Gimnazije Ledina

Ali te presneta fizika spravlja ob živce? Ne spiš zaradi trigonometrije in spreganja nemških glagolov? Zapravljaš denar za instrukcije, a še vedno ne vidiš luči na koncu matematičnega predora? Zate imamo rešitev! Na šoli delujemo tutorji, ki ti z veseljem pomagamo pri kakršnihkoli učnih težavah.

prednosti tutorjev

Izkušenost: Poznamo tvoje profesorje, hodimo po istih stopnicah in lepimo žvečilke pod iste klopi kot ti. Nihče ti ne bo mogel tako razložiti snovi kot tvoji sovrstniki, ki se soočamo z enakimi težavami.

Cena: Tutorstvo je popolnoma brezplačno. To dijaki delamo prostovoljno, z veliko pripravljenostjo in dobro voljo.

Napredek: Znanje in ocene so se do sedaj vedno izboljšale. Znanja vam sicer ne vbijemo v glavo, vam pa postrežemo z razlagom in namigi za uspešnejše učenje.

Anonimnost: Kar se zgodi pri tutorjih, ostane pri tutorjih. Med nami velja popolna anonimnost. Zanimajo nas le predmet, snov in profesor, saj se tako najlaže vnaprej pripravimo na razlagi. Informacije o uri se ne delijo niti med tutorji.

kako poiščeš tutorja ali postaneš tutor

Prijavi se na spletni strani tutorstvo.ledina.si ali obišči našo mentorico Anjo Vidmar v kabinetu 19 oz. ji piši na anja.vidmar@ledina.si.

novinarki
Živa Hrovat
Zorka Jeraj

ilustracia
Martin Ramoveš

Pogovor s striparjem Martinom Ramovešem

V sredo, 4. 11. 2020, smo dijaki 1. E prisostvovali predavanju o stripu in pogovoru z Martinom Ramovešem. Dogodek je zaradi epidemije potekal na daljavo preko aplikacije Zoom. V prvem delu je Katja Štesl predstavila strip, v drugem delu pa je sledil pogovor s slovenskim striparjem in kantavtorjem Martinom Ramovešem. Izdal je tri glasbene albume, od tega sta dva v stripu. Prejel je glavno nagrado na natečaju Živel strip! in študentsko Prešernovo nagrado Pedagoške fakultete za diplomsko delo Pesem v stripu.

Katja Štesl, ki se ukvarja s sodobno, alternativno stripovsko ustvarjalnostjo in je članica uredništva revije Stripburger, je v predavanju predstavila vse o stripu: stripovske elemente, izrazna sredstva, vrste stripov. Ramoveš je v pogovoru z dijaki povedal, da na striparje epidemija ne vpliva veliko, saj vedno delajo od doma. Že od otroštva radbere pesniške zbirke, stripe in romane, trenutno so mu najbolj všeč Zbrana dela Gregorja Strniše. Njegov navdih pri glasbi pride kot preblisk, ki ga je težko pojasniti. Najraje igra kitaro, sodeloval pa bi s slovenskim kantavtorjem Markom Brecljem. Od njegovih stripovskih del mu je najljubši strip Rob, ki govori o manj znanem satiričnem pesniku Ivanu Robu, stripu pa je Ramoveš dodal uglasbene Robove osebnoizpovedne pesmi. Martin ga je opisal kot duhovitega človeka s tragično življenjsko zgodbo. Strip je črno-bel, saj je Ramovemu takša tehnika bližja, z njim pa se je ukvarjal približno dve leti in svoje ideje sproti izboljševal. Zanimivo in poučno.

novinar
Tim Topić

totograf
Tim Topić

Brezčasni

Čas – osnovna fizikalna veličina, s katero definiramo vse ostale. Je nespremenljiv in neomajno koraka naprej ter se ne ozira na to, kar pušča za seboj. Kljub temu naše misli ustvarijo utvare, da je relativen. Pogosto se znajdemo v trenutkih, ko nam čas teče hitro, včasih izjemno počasi, v totalni evforiji pa dosežemo brezčasje. Čas takrat ne obstaja. Obstajamo le mi.

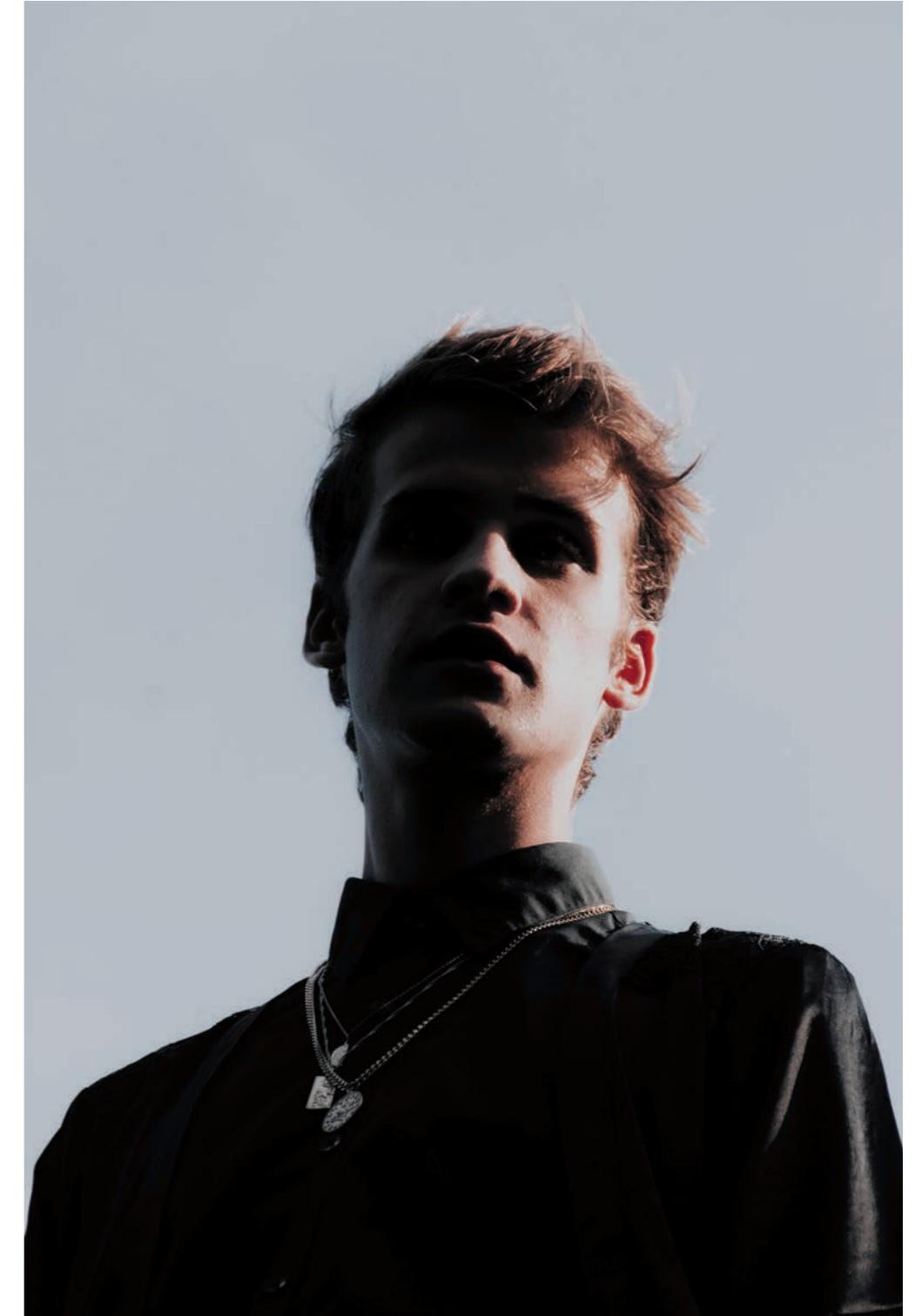
Kakor lahko iz dramatičnega uvoda ugotovite, bo tematika letošnjih Mladik čas, časovnost in človekovo doživljanje časa. Čas je kot motiv v umetnosti že dolgo prisoten, in čeprav ob njegovi omembi večina ljudi pomisli le na Dalijeve topeče se ure na sliki "Vztrajnost spomina", je čas ključen tudi pri tihožitjih, saj je osnova elementa "vanitas", ki opozarja na minljivost življenja. Ravno zaradi te lastnosti tihožitja smo se pri Mladiki odločili, da bomo kot alegorijo različnih časovnosti uporabili rastline, predvsem cvetoče. Na prvi letošnji naslovnici je mak, ki zaradi svoje krhkosti, kratkega časa cvetenja in halucinogenih substanc, ki se jih da izdelati iz njegovih semen, predstavlja minljivost. Na drugi naslovnici bo kopriva, ki zaradi svojih strupenih dlačic in trdoživosti predstavlja večnost, za zadnjo cvetlico pa smo izbrali črno orhidejo, ki predstavlja človekovo osebno doživljanje časa, hkrati pa je hommage noveli Črna orhideja slovenskega literarnega klasika Edvarda Kocbeka. Kot smo vajeni iz prejšnjih dveh let, bo tudi v letošnji seriji v vsaki številki članek, povezan z naslovnico, izpod peresa Mateja Ceglar.

Iste cvetlice se pojavijo tudi v letošnjem Mladikinem videu, naslovljenem "Brezčasni". Video, drugače kot prejšnji dve leti, niti ne pripoveduje neke zgodbe, ampak bolj podaja vtis občutka časovnosti skozi glasbo, glasbenico in žvižgača, ki se izgublja v svojih mislih in času, ter skozi v večnost vrteče se kolo. Torej, če ste po ogledu videa še bolj zmedeni, je njegov namen dosežen. Film "Brezčasni" je impresija in hkrati ekspresija nečesa nam neodumljivega.

MMXX
MMXXI

/
- 1

Minljivost

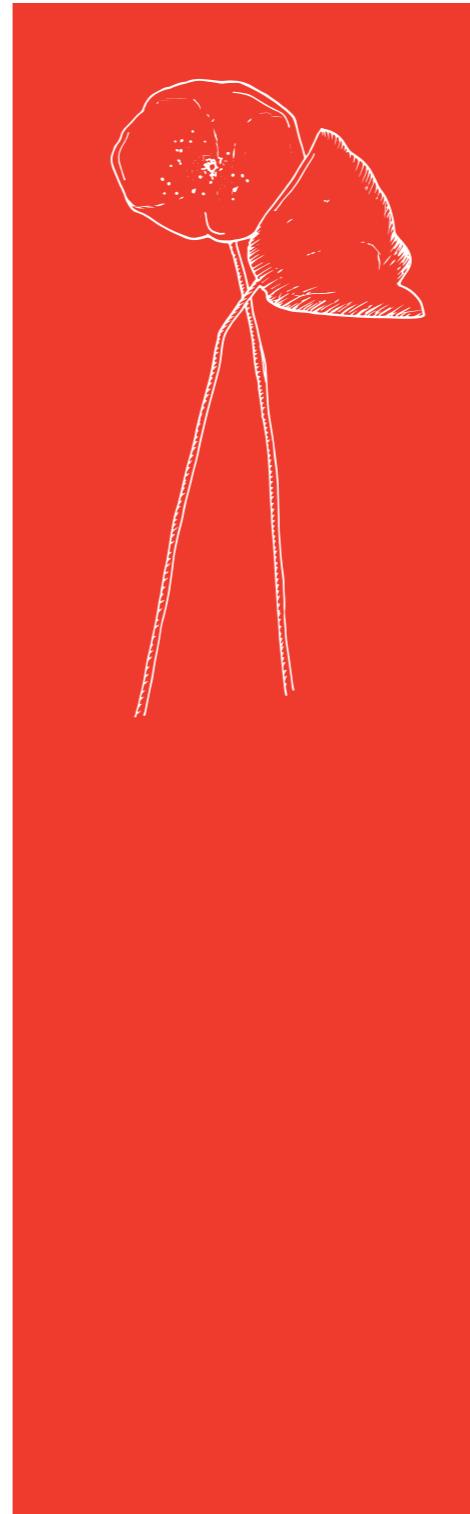
Čas teče in z njim naša življenjska energija. Vse, kar nam je dano zdaj, od naših vrednot do fizične lastnine, nič ni večno. Kar je, je lahko samo v tem trenutku. Zamišlji in že gre mimo.

Ja, minljivost zna biti strašljiva, saj njenega obstoja preprosto ni mogoče zanikati. Z napredovanjem v medicini in vedno boljšim razumevanjem sveta skušamo uiti delovanju časa na naše telo in duha, vendar nas na koncu vedno ujame. Ljudje se moramo tako preprosto naučiti živeti z mislio, da se nič in nihče ne more izogniti končnemu propadu. Toda človeška vrsta je, svojim hibam navkljub, večkrat dokazala, da je v spopadanju s problemi naravnost odlična, zato nas ne čudi preveč, da smo se ljudje naučili kljubovati tudi tesnobnemu konceptu prihajajočega konca, in sicer na karseda različne načine njegovega dojemanja.

Nekatere, na primer, pomiri misel na posmrtno življenje. Ko se nekoliko poglobimo v idejo onostranstva, lahko hitro razumemo, zakaj. Nekaj resnično pomirjajočega je v prepričanju, da iztekanje časa ni pomembno, če ga le preživimo opravlajoč zakonitosti, ki nam jih narekuje morala. V tem konceptu je minljivost torej le nekaj začasnega, sledi ji namreč večnost, ki v večini primerov pomeni le novo obliko življenja, vendar tokrat v svoji popolnejši obliki. Poleg tega posmrtno življenje odpira vrata načelnim ljudem, ki se jim na Zemlji pogosto dogajajo krivice, saj bodo na koncu za svoje trpljenje dobili zaslужeno nagrado. Sliši se idealno, kajne? V opisanem zgledu se nam minljivosti namreč ni treba batiti, saj nas v resnici zgolj vodi k nečemu boljšemu. Toda največja šibkost morebitnega obstoja posmrtnega življenja je, da zahteva našo absolutno vero, v nasprotнем primeru namreč strah pred minljivostjo ne mine, to pa nas privede nazaj na začetek. In ker vemo, kakšni dvomljivci znamo biti ljudje, lahko hitro zaključimo, da tovrstna pot pač ni za vsakogar.

Nič čudnega torej da marsikdo odločno zakoraka v drugo smer in pripomni, da je edino, kar imamo, nekaj pičlih desetletij vprašljivo kvalitetnega življenja. Minljivost je v očeh tako mislečih še kako končna, pravzaprav je živ dokaz tega, kako majhni in nepomembni smo ljudje. Ker smo najprilagodljivejša vrsta našega planeta, si domišljamo, kako mogočni smo, a resnica je, da je človekov obstoj v primerjavi z obstojem celotnega vesolja naravnost zanemarljiv. Morda bi kdo tovrsten pogled na svet označil za ciničnega ali celo depresivnega, a če dobro preučimo njegovo bistvo, lahko opazimo, da temu ni nujno tako. Ideja, da je življenje eno samo, ima namreč zmožnost osvoboditve posameznika. V tem primeru so vsa naša poniranja na koncu pozabljeni, vse napake nepomembne, vse krivice izničene. Če življenje nima smisla, si smisel za čas našega trajanja lahko določimo sami. Vsak izmed nas bo gotovo dočakal svoj konec, a preden se to zgodi, imamo priložnost izkusiti nešteto stvari, ki osmišljajo naše bivanje zgolj zato, ker nas osrečujejo. Če je življenje za človeka res zgolj enkraten dogodek, zakaj si ga ne bi popestril z dogodivščinami, ki mu prinašajo veselje.

Še ena od možnih perspektiv dojemanja minljivosti pa bi lahko bila misel, da del nas v resnici nikoli dokončno ne premine, saj bo vedno živel naprej v idejah, ki jih uspemo predati naprej za časa našega bivanja. S tem nimam v mislih zgolj slavnih

oseb, ki so se uspele zapisati v zgodovino zaradi svojih pomembnih doprinosov znanosti ali umetnosti (čeprav služijo kot lep primer te teorije), pač pa praktično kogarkoli. Sicer je res, da nekateri skozi življenje uspejo pridobiti večjo množico poslušalcev, ki nato raznesejo njihove ideje po širnem svetu, a v resnici vsi pustimo nekakšno sled v svetu, pa naj bo ta v obliki neverjetnega znanstvenega odkritja ali zašepetane modrosti pravnuku. Dejstvo je, da že s svojim pojmom na svet vplivamo nanj, četudi je ta vpliv neznatno majhen.

Načinov, kako ljudje odganjamamo strahove, povezane z absolutnostjo minevanja, torej prav gotovo ni malo. Kljub vsem že naštetim in še mnogim drugim razlagam ljudje verjetno nikoli ne bomo popolnoma razrešili vseh vprašanj in dvomov, ki se pojavljajo s pojmom minljivosti. Vendar se na koncu dneva k njim ne smemo vračati prepogosto, včasih je nevednost namreč najbolje preprosto sprejeti in preostali čas porabiti za življenje.

novinar
Tim Topić

fotograf
Tim Topić

Intervju s harfistko Mojco Zlobko Vajgl

Je akademska glasbenica, ki je začela na klavirju in po spletu srečnih okoliščin preseljala na harfo ter postala ena izmed najbolj znanih slovenskih klasičnih glasbenic. Vidimo (in seveda slišimo) jo lahko na mnogih svetovnih odrih, v različnih zasedbah, letos pa tudi v Mladikinem videu. Mojca Zlobko Vajgl pa harfe ne le igra, ampak jo kot izredna profesorica na Akademiji za glasbo tudi poučuje.

Harfa je glasbilo zelo edinstvene zasnove, timbre, z unikatnim zvokom in načinom igranja. Kako, da ste se v začetku svojega glasbenega izobraževanja odločili prav zanjo? Je morda na vas vplivalo navdušenje nad katerim od skladateljev ali harfistov ali nad skladbo?

Na začetku glasbenega izobraževanja sem igrala klavir in diplomirala na srednji glasbeni šoli. Naključje je hotelo, da mi je moja profesorica klavirja gospa Silva Hrašovec omenila, da bi poleg klavirja lahko študirala tudi harfo. To zamisel sem preverila v ljubljanski operi in tu je padla odločitev za harfo. Na srednji glasbeni sem imela dva glavna predmeta: klavir in harfo, na akademiji samo še harfo.

Nam zaupate najljubši spomin iz študentskih let na Akademiji za glasbo, morda anekdoto?

Kot študentka sem nastopila na tekmovanju mladih glasbenikov v Dubrovniku, kjer sem osvojila absolutno prvo nagrado v kategoriji harf. Najbrž je to bil razlog, da sem v poznejših letih z velikim veseljem sprejela povabila za nastop na uglednem poletnem dubroviškem festivalu. Tam sem igrala s prvim flavtistom Dunajskih filharmonikov in svojim dolgoletnim partnerjem Dietrom Fluryjem, nato s slovito mezzosopranistko Bernardo Fink ter nazadnje z Leipziškim godalnim kvartetom.

Podiplomski študij ste opravili v Hamburgu. Ali so tuji jezik in kulturne razlike otežile vaš študij? Kako, da ste se odločili prav za Hamburg? Je študij glasbe v tujini drugačen?

Pri šolanju v tujini je v bistvu jezik glasbe tisti, ki je odločilen za uspeh in počutje. Nemški jezik mi ni predstavljal težav. V Hamburg sem odšla zaradi profesorice Marie Graf. Pozitivno spremembo je zame pomenilo dejstvo, da sem se vključila v študentsko okolje in spoznala harfistke iz številnih evropskih in drugih držav. Z mnogimi imam še danes stike.

Kako ste pričeli svojo zelo uspešno kariero? Kaj so bile največje težave pri uveljavljanju v svetu klasične glasbe?

Že med študijem sem začela samostojno nastopati na koncertih, ki sta jih največkrat organizirali Glasbena mladina Slovenije in Glasbena mladina ljubljanska. S tem sem pridobivala izkušnje neposrednega stika s poslušalcji in rutino, potrebenzo za nastop na odru. Moja prva zaposlitev ob koncu študija na Akademiji za glasbo je bila v Opernem orkestru SNG. Po začetnem navdušenju nad profesionalnim okoljem sem kmalu ugotovila, da moram ubrati drugačno pot, pot samostojnega solističnega in komornega igranja.

Posneli ste že osem zgoščenk. Ali raje nastopate v živo ali v studiu? Se pri snemanju porodijo težave, ki jih pri izvajanju v živo ni?

Nastopanje pred občinstvom nudi vsakemu glasbeniku posebno priložnost in zadovoljstvo. Seveda je pomembno, da ustvariš trajni dokument o svojem delu in dosežku. To me je vodilo in me usmerja še danes, zato snemam bodisi zgoščenke ali avdio- in videoposnetke. Sicer pa je snemanje posebna strast. Gre za drugačen pristop kot na koncertu. Gre za neke vrste perfekcionizem. Posnetki živijo povsem ločeno življenje.

Igrali ste s številnimi svetovno uveljavljenimi glasbeniki in orkestri. Katerega izmed nastopov se še vedno radi spominjate? Ali imate skladbo, ki jo najraje izvajate?

Poleg koncerta v dvorani Berlinske filharmonije s tamkajšnjimi simfoniki mi je posebno ljubo nastopanje z Dunajskim koncertnim združenjem, ki je komorna zasedba Dunajskih simfonikov, koncert s Kijevsko filharmonijo, Beograjsko, Sarajevsko in seveda večkratno nastopanje s Slovensko filharmonijo in Simfoničnim orkestrom RTV SLO. Za vse harfiste na svetu pomeni Mozartov Koncert za flauto in harfo poseben izziv in največje doživetje v iskanju harmonije s simfoničnim orkestrom. Moram reči, da sem z velikim veseljem večkrat izvajala v Sloveniji in v tujini tudi Škerjančev Koncert za harfo in orkester.

Kaj je vaša najbolj divja zgodba z nastopov?

Divja zgodba? Mogoče dejstvo, da me je na predstavi v Operi, kjer sem imela minimalno vlogo v orkestru čisto na začetku in koncu, premagala skušnjava, da si vmes ogledam še kinopredstavo ...

Poleg tega, da vas lahko pogosto poslušamo na katerem od svetovnih odrov, na radiu ali v Slovenski filharmoniji, ste tudi profesorica harfe na Akademiji za glasbo. Kaj so bile za vas na začetku največje težave pri poučevanju? Ali na izobraževalni sistem gledate zdaj drugače, ko ste na mestu profesorce, in ne študentke?

Od začetka sem svojo avtoriteto in željo po posredovanju znanja in pogleda na glasbo gradila na lastnem vzgledu. Pristop k delu s študenti sem z leti gradila vzporedno s svojimi izkušnjami. Ne predstavljam si, da bi lahko samo učila harfo in ne bi nastopala na koncertih. Moj način poučevanja je enak temu, ko se sama lotim študija nove skladbe, koncerta. Današnji sistem izobraževanja je bistveno liberalnejši in hitrejši. Študentje dostopajo do not, posnetkov, instrumentov, profesorjev in ustavnov bistveno hitreje, kot smo mi. Kakovost igranja se je tudi s tem zelo zvišala.

Kdo so vaši najljubši skladatelji, najljubše skladbe in najljubše glasbenozgodovinsko obdobje?

Repertoar iz harfne zakladnice je čudovit. Meni najljubši so Ravel, Debussy, Faure, Caplet, Rousseau – skladatelji impresionizma – in poleg že omenjenega Mozarta tudi Händel, Spohr, Glinka, Ciglič, Ramovš, Škerjanc, Godefroid in Salzedo. Vsaka skladba, ki jo igram, mi je najljubša, tako da je težko izpostaviti samo nekatere.

Se glasba, ki jo izvajate, razlikuje od glasbe, ki jo poslušate, ko se želite sprostiti? Kdo je vaš najljubši glasbenik, ki se ne uvršča med klasične?

Odvisno od razpoloženja. Če sem dolgo časa samo v klasiki, se z veseljem usedem v avto, vozim in poslušam ali iščem po postajah glasbo, ki me razvedri. Rada imam jazz, pop, kvalitetne slovenske popevke in izvajalce, energično in ritmično glasbo. S sinom včasih med vožnjo poslušava švedsko heavymetal skupino Sabaton – cisto nasprotje glasbi za harfo, vendar uživam. Kadar pa se želim prizemljiti, poslušam Bacha ter Mozartove in Beethovnove klavirske koncerte.

Dela katerih skladateljev izvajate najraje in dela katerih raje ne igrate, če le ni nujno?

Najraje izvajam dela skladateljev, ki so poznali harfo. Najhuje je, če nekdo napiše nekaj, kar za harfo ni izvedljivo. Velikokrat sem porabila ure in ure dela za nekaj taktov, ki na koncu sploh niso bili pomembni.

Kaj so po vašem mnenju največje zmote glede klasične glasbe in igranja harfe?

Zares živeti s klasično glasbo, vaditi harfo in se dnevno posvečati temu inštrumentu, tej glasbi in temu zvoku, je način življenja. Zmota je, da ljudje mislijo, da je to samo za sprostitev, za uživanje. Velikokrat sem slišala komentar: "Ta harfa pa res lepo zveni." Ne zveni sama, nanjo je treba igrati, vaditi, jo slišati, čutiti in po dolgih letih igranja z njo in preko nje komunicirati z najsibilnejšim v človeški duši.

Kaj vas še vedno preseneča, ko poprimete za harfo?

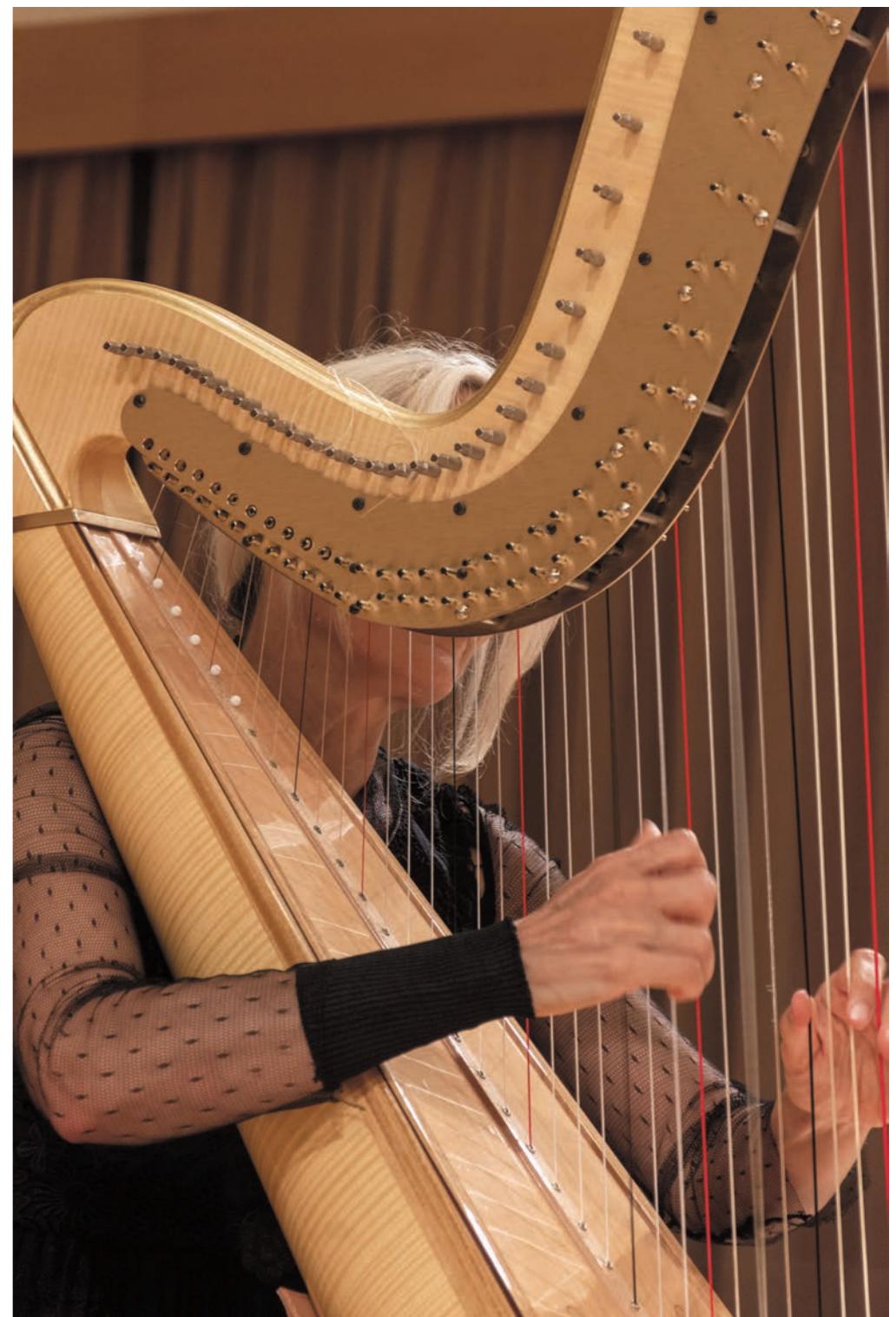
Ne preseneča me več, če mi pri pedalih kdaj spodleti ali pri strunah zabrenči, to je harfa – to je njena narava. Harfa ni kot klavir, ko vidiš pred seboj klaviaturo. Pri harfi imaš 47 strun, roke so nekje v zraku in spodaj pri stopalih imaš sedem pedalov na treh različnih pozicijah, ne vidiš jih, samo premikaš noge za vsako harmonsko spremembo. Zraven paziš na čudovito glasbo ali glasbenike, ki igrajo s teboj, paziš na dirigenta, si sam obračaš note, igras z osmimi prsti, ki edini ustvarjajo zvok s pravilnim pritiskom na strune za vsak ton. Pri vsem tem te ne sme presenetiti, če kdaj kaj malega spodleti.

*V letošnjem Mladikinem videu igrate skladbo *Pervanche* skladatelja Jean-Michela Defaya. Kakšna se vam zdi, bi jo dali igrati svojim študentom?*

Zanimiva, kratka, povezana s pozitivnim, moderna. Ideja, da jo dam študentkam, mi je všeč.

Bi našim bralcem želeli sporočiti še kaj?

Delajte in gradite, kar vas iskreno veseli. Čudovito pot želim vsem bralcem.

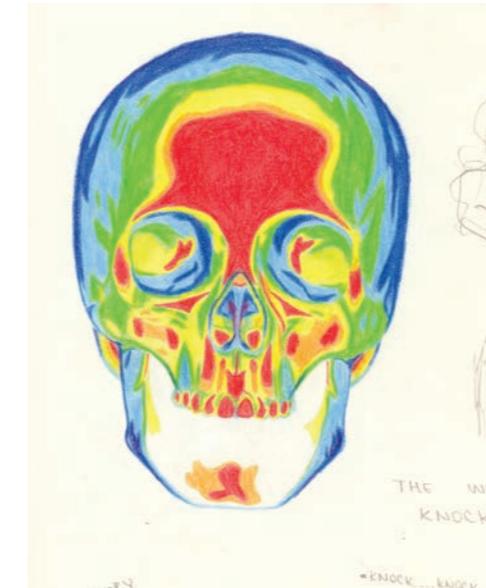
novinar
Karel Krašovecilustratorka
Marijeta Čater TimerMMXX
MMXXI

Distopija in kolektivizem

Nekateri titani moderne literature so svoja razmišljanja o prihodnosti človeštva strpali v distopične romane. V distopiji je oblast v rokah totalitarnih režimov, ki z napredkom tehnologije in industrije dosegajo popolno nadvladje nad svojimi podložniki; dehumanizacija, vojna in okoljski dizaster, ti prototipični primeri dajo ogrodje distopični družbi. Ko sem bral distopične romane, sem opazil še eno njihovo skupno točko: individualca, ki postane kritičen do družbene ureditve. Sploh ni važno, kaj se z njim zgodi, lahko ga uničijo ali pa vodi revolucijo, važna je ideja, da je individualizem vedno prisoten v človeku. Distopični roman se je razvil, ko so intelektualci opazili razbohotenje totalitarizma v svojem času, takrat, ko so uspevali fašizem, nacizem in komunizem. Vprašanje: Kaj imajo skupnega diktatorji Hitler, Mussolini, Franco, Stalin, Mao in Castro? Pravilni odgovor ni ideologija.

V distopičnih romanih nastopajo posamezniki, ki na neki točki break-outajo in sprevidijo resnico. Včasih se njihova zgodba konča v pralnici možganov (Orwellov 1984), s čimer pisec prikaže nezljomljivo moč države. Distopične totalitarne države se vojskujejo, da pokažejo svojo nadvladu. Kot pravi rek na zidu pred učilnico 115: "Kdor zmaga v vojni, je do naslednje vojne kralj." Toda naslednja vojna ga lahko zruši. V Bradburyjevem romanu Fahrenheit 451 se na koncu zgodi prav to – vsemogočna država, v kateri je živel protagonist, je bila po eskalaciji vojne z bombardiranjem uničena, protagonist, spreobrnjen individualist, pa preživi skupaj z drugimi intelektualci. Roman prikaže človeštvo kot mitičnega feniksa, ki se vsakih petsto let vname in se potem znova dvigne iz pepela, ter hkrati pojasni razliko med človekom in feniksom: človek oziroma človeštvo se preteklosti spomni, feniks pa ne. Tu je upanje za človeštvo, da bo zlomilo cikel uničevanja in grajenja. V pionirskem distopičnem romanu Jevgenija Zamjatina Mi revolucija intelektualcev zruši državo, s čimer Zamjatin dokazuje moč individualizma. In Zamjatin ima prav.

Toda kljub vsej pameti, zbrani v romanih in esejih, svet drvi v distopijo. Po pravici povedano, iz nje nikoli ni izstopil. In svet je hitrejši kot kadarkoli prej. To je temna stran napredka. Problem je globoko psihološki, saj smo postali zasvojeni z dopaminom. Vladajo nam kratkotrajni užitki, človek ni nikoli v zgodovini imel toliko prostega časa. Megakorporacije so dobile novo nišo: Kako zatrpati človekov prosti čas z njihovim izdelkom oziroma storitvijo? Postali smo zasvojeni še z brskanjem po internetu, nakupovanjem, gledanjem neumnosti po televiziji. Za vse imamo nadomestilo, in to na napravah. Naši medosebni odnosi so bitna koda, ki potuje po zraku. Svet nikoli ni bil manjši. Naše navade so bolj in bolj vezane na notranjost stavbe, bodisi doma, šole ali pisarne. Postajamo nezemljani, odkloppljeni od narave. In tu je še okoljska kriza. Ja, prav ste uganili. Hlajenje, ki ga ni. Svet je bil pred 11.500 leti pod ledeni, potem se je začel ogrevati. Sicer je bila med letoma 1400 in 1900 mala ledena doba, ki se je še posebno čutila v Evropi, toda zdaj je spet toplo. K temu pripomoremo mi, saj vsako leto v ozračje izpustimo 750 megaton dušikovega dioksida. Potem je še recesija, ki bo definitivno zastrupila rano, ki jo je pustil koronavirus. Problemi so še prenaseljevanje, ogromen prepad med višjim in nižjim slojem, vojne, ekstremisti. Megakorporacije še nikoli niso bile tako "mega" in imele toliko

kupljenih politikov. Bogataši se samo še bogatijo in nas puščajo daleč za sabo. Zdi se mi, da se mladi vsega tega premalo zavedamo, ker smo okupirani s stimulantmi in povečini živimo lagodna, ležerna življenja. To pa nas privede do naslednje točke.

Ogromen problem predstavlja neopremjenost mladine za preživetje. Nov življenjski standard in napačna, popustljiva vzgoja mlade ne pripravlja na življenje. Šola tudi ne. Mlade generacije so generacije nebogjenih odvisnikov, ki se skrijejo za mamino kiklo. Pa oprostite za pospoljevanje. Nekdaj osnovna znanja, od kurjenja ognja in samooskrbnih sposobnosti (njiva, gozd, lov ...) do novejših tehničnih znanj (popravilo avta, menjava gospodinjskega stroja ...) – nič od tega ni več treba znati današnjemu mladeniču ali mladenki.

Z vsem tem je povezana distopija. Po svetu je že nekaj časa prisotna v posameznih državah: v velesilah Rusiji in Kitajske, polariziranem Hongkongu, zaprti Severni Koreji. Njen duh je zaznati v državah tretjega sveta ter na Bližnjem vzhodu. Še najbolj demokratična je Evropa, toda Evropa je stara, poškodovana od vojn, razdrobljena.

Novejši podžanr distopičnega romana je tako imenovani cyberpunk (kiberpunk). Zakaj to omenjam? Ker je zelo aktualen za moderne čase. Moto cyberpunka je "High tech, low life". Cyberpunk romani torej opisujejo družbo, kjer večina ljudi živi pod pragom revščine, tehnologija pa je zelo razvita, pojavljajo se torej bionične proteze, možganski čipi, futuristične puške, nevidni plašči, umetna inteligensa, roboti ... Pogoste so azijska estetika, neonske luči in hologramske reklame. Kot v krovnem žanru (distopičnem romanu) so tudi tu prisotni avtoritarni in totalitarni režimi, boj med individuumom in kolektivom. Veste, kje je to realnost? V Aziji, še posebej v Hongkongu. Taka prihodnost po mojem mnenju čaka tudi nas. Možganski čip neuralink je pred vrati, v naša življenja vstopa umetna inteligensa (recimo šahovski superračunalniki), pojutrišnjem koloniziramo Mars in Luno. Smo na začetku vsega tega, in če ne bomo ravno elitni zgornji procentil (saj veste: denar je sveta vladar), bomo morali znati preživeti. Čaka nas novo sito evolucije.

Ameriške volitve

Volitve za ameriškega predsednika potekajo na vsaka štiri leta. Delijo se na primarne in splošne volitve. Na primarnih volitvah (primaries) registrirani člani obeh velikih strank, demokratske in republikanske, izberejo kandidata, ki bo stranko predstavljal na splošnih volitvah. Aktualni predsednik (incumbent) praviloma dobi priložnost kandidirati za drugi mandat. Tudi letos ni bilo nič drugače, Trump je z lahkoto osvojil nominacijo republikanske stranke. V demokratski stranki pa se je za nominacijo potegovalo ogromno kandidatov. Med pomembnejšimi so bili Joe Biden, podpredsednik pod Obamo, Bernie Sanders, kandidat progresivnega, levega krila stranke, milijonar Michael Bloomberg in senatorka slovenskih korenin Amy Klobuchar.

Tradicionalno se prve primarne volitve odvijejo v Iowi, potem sledijo še v New Hampshireu in Nevadi. Po teh treh glasovanjih je najbolje kazalo Sandersu. Odločilen zasuk se je zgodil in Južni Karolini, kjer je zahvaljujoč temnopoltim volivcem zmagal Biden in se tako vrnil v tekmo. Biden je slavil tudi na Super Tuesday, dan, ko največ držav istočasno izvede primarne volitve. Večina kandidatov je do takrat že odstopila od kandidature. Kot zadnji izzivalec je vztrajal Sanders, a se je Bidnova prednost z nadaljnji glasovanji samo še povečevala. Začela se je še epidemija, ki je oteževala izvedbo volitev, in kmalu je bil tudi Sanders primoran priznati poraz. Strankarski veljaki so si oddahnili, saj so se bali zmage levo usmerjenega Sandresa, bolj jim je ustrezal uveljavljeni sredinski kandidat Biden.

Za uvod v predvolilno kampanjo pred splošnimi volitvami veljata konvenciji obeh strank. To sta odmevna medijska dogodka, kjer predstavijo strankarski program in kandidate ter poskušajo čim bolje nagovoriti volivce. V Ameriki je, predvsem med demokrati, zelo popularna t. i. identitetna politika (identity politics), ki poudarja spol, raso, spolno usmerjenost ali katero drugo identitetno kandidata. Predvsem zato je Biden (starejši beli moški) za svojo podpredsedniško kandidatko izbral senatorko Kamalo Harris, žensko in predstavnico manjštine. Trumpov podpredsedniški kandidat je bil dosedanj podpredsednik Mike Pence. Velik del ameriške politične folklore so debate predsedniških in podpredsedniških kandidatov. Letos so bile glavne teme spopadanje z epidemijo, gospodarstvo, rasni nemiri in imenovanje ustavnih sodnikov. Biden je Trumpu očital neuspešno soočanje z virusom, Trump pa je svaril volivce, da bo Biden z zapiranjem uničil gospodarstvo. V prvi debati sta kandidata nenehno govorila drug čez drugega in mnogi komentatorji so jo označili kot najslabšo v zgodovini. Zato so organizatorji v drugi debati vklopili mikrofon samo kandidatu, ki je bil na vrsti za govorjenje. Podpredsedniška debata je potekala bolj uglaljeno in brez večjih pretresov. Še največjo pozornost je požela muha, ki je pristala na glavi podpredsednika Pencea. Sicer pa sta bila največja škandala letošnje kampanje Trumpovo izogibanje davkom in domnevni nečedni posli Bidnovega sina Hunterja v Ukrajini.

Pomembno je vedeti, da nekatere države veljajo za tradicionalno modre (demokratske), spet druge pa za tradicionalno rdeče (republikanske), zato so za rezultat dejansko pomembne samo redke še neodločene države (swing states). Ravno tam se odvija najbolj intenzivna kampanja in zborovanja kandidatov. Raziskave javnega mnenja so v večini kazale na prepričljivo zmago Bidna.

Letošnje volitve so bile zaradi epidemije nekoliko posebne. Ljudje so pred volišči čakali v dolgih vrstah, rekordno število ljudi pa je glasovalo predčasno. Izkazalo se je, da je disproportionalno veliko število demokratov volilo po pošti, medtem ko je večina republikance volila v živo. Ravno zaradi tega smo bili na volilni večer priča dvema fenomenoma. V državah, kjer so smeli prešteti volilne glasove, prispele po pošti, že pred volitvami, so jih lahko tudi objavili in prišlo je do modrega privida (blue mirage), saj je kazalo na zmago demokratov. Ravno obratno se je dogajalo v državah, kjer so glasovnice po pošti lahko začeli preštrevati šele na volilni dan. Tam je prišlo do rdečega privida (red mirage), saj so najprej objavili rezultate z volišč, ki so kazali na zmago republikancev. Na splošnih volitvah ima vsaka država določeno število elektorjev. Kandidat osvoji celotno število elektorjev posamezne države, v kateri je zmagal. Končni zmagovalec je tisti, ki doseže najmanj 270 od 538 elektorjev. A po koncu volilne noči je bilo jasno le to, da nobeden od kandidatov še ni dosegel magične številke. Trump je ponovno presegel napovedi anket, Biden pa ni dosegel suverene zmage. V zraku je ostala le še peščica držav ...

Trump se je v svojem prvem nastopu čudil, kako to, da je v nekaterih državah najprej vodil, potem pa izgubil prednost. V naslednjih dneh je izražal nekonsistentno stališče – pozival je k preštetu glasov v Nevadi in Arizoni, kjer je zaostajal in bi mu to koristilo, po drugi strani pa je želel zaustaviti štetje v Pensilvaniji in Georgiji, kjer je vodil. Biden se je v svojem nastopu zavzel za presteje vseh glasov. V soboto popoldne po našem času je televizijska hiša CNN zmago v Pensilvaniji pripisala Bidnu. S tem je Biden presegel mejo 270 elektorjev in postal izvoljeni predsednik (president-elect). Trump ni priznal poraza, trdil je, da naj bi se dogajale volilne prevare, in zato napovedal vložitev kopice tožb. A kaže, da je Biden zmagal z zadostno večino, da tudi morebitna ponovna štetja odločitve o zmagovalcu ne bodo spremenila.

V notranji politiki imajo Biden in demokrati kar nekaj ambicioznih načrtov. Napovedujejo dostopnejše zdravstveno varstvo, davčno reformo, okoljsko reformo in morebitni razširitev ustavnega sodišča. Vprašanje pa je, ali bodo pri tem uspešni, saj je to odvisno predvsem od razmerja moči v kongresu, kjer še ni čisto jasno, kdo bo imel večino. Za Trumpa se govori, da se spogleduje z ustanovitvijo svoje televizije, ki bi bila konkurenčna konservativnemu programu Fox News. Nekateri pa poročajo, da že razmišlja o ponovni kandidaturi čez štiri leta. Čas bo pokazal, ali je v tem kaj resnice. Z Bidnovo zmago so si najbolj oddahnili v Evropski uniji, kjer si obetajo otoplitev odnosov z Ameriko. Odnosi s Kitajsko bodo po vsej verjetnosti še zmeraj ostali napeti, saj ta vzpenjajoča se svetovna sila vse bolj grozi ameriškemu primatu. Biden je zavezан multilateralizmu, tj. sodelovanju več držav pri reševanju odprtih vprašanj, kar je pozitivna novica za zvezo Nato, prav tako se predvideva ponoven vstop Združenih držav v Svetovno zdravstveno organizacijo in pristop k pariškemu podnebnemu sporazumu. Možno je tudi, da bo obudil iranski jedrski sporazum, a končanje vojn in ameriškega intervencionizma se zdi malo verjetna možnost.

Intervju s profesorjem Žanom Ternikom

"Kaj se pa ta dijak sprehaja po zbornici?" Pravijo, da videz lahko varo. To vsekakor velja za Žana Ternika. Na videz dijak, a v resnici profesor informatike. Rad dela z otroki in verjame, da je prenašanje znanja bistveno za razvoj skupnosti. Ima bolj malo prostega časa, vendar tega dodobra izkoristi za druženje s prijatelji in šport. Je dobrodelnež, ki pravi, da bi vsak lahko komu pomagal.

novinarka
Lara Kolenko

fotografije
osebni arhiv

Od kod prihajate?

Prihajam iz majhnega vetrovnega mesta na zahodu naše države, oddaljenega kakšnih 30 km od italijanske meje – Ajdovščine.

Kje živite?

Čez teden stanujem v Šiški, za vikende pa vedno zbežim iz Ljubljane. Največkrat grem v rodno Vipavsko dolino, včasih pa tudi v Savinjsko dolino, kjer imamo z družino vikend.

Katero srednjo šolo ste obiskovali?

Obiskoval sem gimnazijo v Ajdovščini, natančneje Srednjo šolo Veno Pilon Ajdovščina. Gre za bistveno manjšo šolo od naše Ledine, v prvem letniku sta bila le dva oddelka. V sklopu Srednje šole Veno Pilon je tudi srednja vzgojitevska šola, tako da na šoli ni bilo preveč pusto in dolgočasno.

Ste imeli kakšen vzdevek?

Nikoli nič posebnega. Vsi so mi rekli kar Ternik.

Kateri je bil vaš najljubši predmet?

Predmet, kjer sem se najbolje počutil, je bila športna vzgoja. Zagotovo. Od preostalih predmetov pa sta me najbolj zanimali matematika in biologija. Sem bolj naravoslovni tip človeka. Verjetno se vam poraja vprašanje: Kaj pa informatika? Povedano po pravici, informatika me v srednji šoli ni kaj prida zanimala. Tudi pri vpisu na fakulteto sem se odločil za matematiko. Ker pa je bilo treba izbrati dva predmeta, sem napisal še računalništvo, ki me je med študijem bistveno bolj prevzelo.

Zakaj ste se odločili za ta poklic?

Vedno sem rad delal z otroki. Poleg tega verjamem, da je prenašanje znanja na mlajše generacije tisto, kar omogoča razvoj posameznika in skupnosti. Preprosto sem začutil, da je učiteljski poklic pravi zame. Verjemite, da je to vse prej kot lahek poklic, ki mu ni kos vsak. Zato tudi menim, da se kot učitelj rodiš in ne postaneš. Zagotovo te praksa izoblikuje, vendar mislim, da sta človekova osebnost in njegov temperament tisto, kar je ključno za dobro opravljanje tega poklica. Najprej sem razmišljal o fakulteti za šport, kar je bila tudi moja prva izbira, vendar sem se po poškodbi in tehtnem razmisleku odločil, da se ne udeležim sprememnih izpitov. To je pomenilo, da sem bil avtomatsko sprejet na drugo izbiro – Pedagoško fakulteto, smer poučevanje matematike in računalništva. Nikoli mi ne bo žal za to odločitev.

Kaj vam pri poučevanju dijakov predstavlja največji izviv?

Informatika je sicer zelo zanimiv predmet, vendar nam žal učni načrt ne omogoča, da bi dijake seznanili z zanimivejšimi in uporabnejšimi temami. Zagotovo je dijake najtežje motivirati za vsebine, ki temeljijo zgolj na teoriji, nimajo pa praktične podlage. Praktično delo je zanimivejše. So pa izviv pri poučevanju velkokrat tudi dijaki sami. Vedno je od dijakov odvisno, ali so pripravljeni sodelovati – takrat je lažje delati kot pa v primerih, ko se celo uro pregovarjaš z njimi, naj ne klepetajo in naj raje poslušajo.

Se spomnите kakšnega posebnega dogodka z Ledine, ki ga ne boste nikoli pozabili?

Ko sem prvo leto delal na Gimnaziji Ledina, se je večkrat zgodilo, da so me sodelavci čudno gledali in si najverjetneje mislili: "Kaj se pa ta dijak sprehaja po zbornici?" Nekajkrat se mi je zgodilo, da so do mene pristopili dijaki in me spraševali, kateri letnik sem in s kom sem sošolec. Zagotovo pa ne bom pozabil svojega prvega šolskega dne kot razrednik – 1. G, top ste!

Kaj bi pri svojem poklicu spremenili? Zakaj?

Nič ne bi spremenjal, bil pa bi vesel ponovnega spoštovanja učiteljskega poklica.

Kaj delate v prostem času?

V bistvu imam v zadnjem obdobju razmeroma malo prostega časa, ki pa ga poskušam karseda učinkovito izkoristiti. Predvsem se ukvarjam z različnimi športi. Besede lenarjenje praktično ne poznam. V času, ko nam še ni pretila korona, sem s kolegi enkrat ali dvakrat tedensko igral nogomet, v zadnjih letih poletne mesece izkoristim za windsurfing in gorništvo, zimske mesece pa predvsem za smučanje. Zelo rad imam tudi družabne igre.

Kakšne so vaše sanjske počitnice?

Praktično so vsake počitnice, ki jih preživim v dobri družbi, sanjske. Ni pomembno, kje sem, pomembnejše je, s kom sem.

Kateri je vaš najljubši film, serija?

Obožujem predvsem fantazijske filme, kot sta Gospodar prstanov in Harry Potter. Izmed serij pa zagotovo Igro prestolov.

Kateri je vaš najljubši pevec ali pevka?

Poslušam veliko različnih zvrsti glasbe, najljubša skupina pa je Red Hot Chilly Peppers.

Imate kakšen skriti talent?

Imam, ja. Ampak je skrit in ga še nisem našel.

Kdo je vaš vzornik?

Največji vzornik je moj nono, ki je s trdim delom iz nič naredil vse. Iz revnega fantiča je postal človek, ki so ga vsi spoštovali. Pokazal mi je, da lahko z vztrajnostjo, s poštenostjo, z ljubeznijo do življenja in lepim odnosom do sočloveka dosežeš marsikaj. Veliki vzorniki so tudi moji starši, ki so nama s sestro praktično posvetili svoje življenje. Njuna pristnost in ljubezen je tisto, kar bi moral vsak človek prenašati naprej ne zgolj v družini, temveč tudi širše – v družbi.

Če pa pomislim nekoliko širše, so moji vzorniki osebe, ki so me poučevale na različnih ravneh izobraževanja. Izstopa oseba, ki me je poučevala na fakulteti in ki je zgoraj omenjeni odnos do sočloveka v največji možni meri gojila tudi med študenti in sodelavci. Taka oseba je pripravljena na vsakem koraku priskočiti na pomoč in te vedno spoštuje, kar pokaže s svojimi dejanji. Mislim, da mora biti to vzor vsem nam.

Zakaj ste se odločili za potovanje v Afriko? Kaj ste tam počeli?

Potovanje v Afriko ni bila moja ideja. Ko sem slišal predlog, da bi se odpravili v Afriko, nisem bil popolnoma prepričan, da bom zraven. Po nekaj prespanih nočeh, ogledu videoposnetkov in udeležbi na nekaj predstavah pa sem sklenil, da je to priložnost, ki je ne smem zamuditi. Danes sem resnično vesel, da sem se odločil za to odpravo, saj sedaj na svet in na razmere, v katerih živimo tukaj v Sloveniji, gledam popolnoma drugače.

Odprava v Gambijo je bila v osnovi pedagoška odprava, kar pomeni, da smo odšli z namenom poučevanja tamkajšnjih predšolskih otrok. V našem prvem tednu bivanja se pri njih šola še ni začela, tako da smo izvajali delavnice za otroke, ki se jih je udeležilo okrog sto otrok na dan, starih od nekaj mesecev do dvanajst let. Tamkajšnji otroci se zelo radi učijo, pri čemer je bil še vedno glavni razlog za prihod na delavnico malica, ki smo jim jo brezplačno razdelili. V drugem tednu bivanja pa se je že začel pouk, tako da smo imeli v vrtcu dve skupini po približno trideset otrok. Učili smo jih predvsem zapis črk in števk ter osnove angleškega jezika. Izobraževanje otrokom omogoča, da se naučijo angleškega jezika ter vstopijo na trg dela, kar je ključnega pomena za njihovo preživetje. To je tudi razlog, da eni izmed tamkajšnjih družin nudim mesečno finančno podporo, ki jim omogoča preživetje in plačilo šolanja otrok. Sicer pa je to, kaj vse smo doživel, nemogoče opisati v tem intervjuju. Vsem priporočam humanitarne odprave, saj so to izkušnje, ki vas preoblikujejo, svet, v katerem živiš, začneš spoštovati in to, kar imas, ti predstavlja največjo srečo.

S figami in konji na maturu

Letos je bila druga korona generacija maturantov blagoslovljena z dvema (še kar zadovoljivima) romanoma, to sta Konje krast ter Figa. Za vse, ki s knjigama niste seznanjeni: Konje krast je zelo sentimentalno-nostalgičen skandinavski roman o 67-letnem Trondu, ki se na starost preseli na norveško podeželje. Vzporedno pripoveduje zgodbo o poletju v svojem otroštvu, ki ga je preživel z očetom in v katerem so se dogajale stvari, ki so usodno zaznamovale njegovo življenje. Figa pa je prepletena zgodba treh generacij, v kateri glavni junak Jadran po izginotju svoje žene raziskuje in ugotavlja vezi in skrivnosti svoje nenavadne družine. Iz drobcev spominov in vedenja Jadran sestavi veliko zgodbo preteklosti, da bi razumel svojo sedanost.

priprava

Branje teh modrosti zahteva predpripravo. Knjige se loti v mirnem in prijetnem prostoru, po lastnih izkušnjah branje v postelji ali na kavču odsvetujem, ker boš zaspal. Prav tako odsvetujem branje v prostoru s prijetno spalno temperaturo, ker te bo po nekaj vrsticah prav tako premagal spanec. Obvezen pripomoček je comfy trenirka, najbolj puaste nogavice, kar jih premore tvoj predal, in skodelica vročega čaja ali kakava. (Za boljši občutek si pripravi tudi blokec, svinčnik in highlighter za označevanje – k temu preidemo čez nekaj korakov.)

načrt

Eno od ključnih načel pri branju tovrstnih vsebin (in seveda marsikaterih takšnih in drugačnih projektov) je, da si narediš načrt. Nikomur ne želim zbijati morale, ampak ne pričakuj, da boš katero od teh mojstrovin prebral v enem kosu (beri: v enem dnevu). Preprosto postavi si cilj za vsak dan branja, npr. trideset strani, da ne izgubiš motivacije in da se ti Trondove izjemno razburljive dogodivščine v norveških gozdovih ne zagabijo že prvi dan.

podčrtavanje in izpisovanje

Če knjiga ni izposojena, je fino, če si kakšen citat ali stavek, ki se ti zdi sila pomemben, podčrtaš ali pobarvaš. Ko boš naslednjič prelepel knjigo, boš kot prve opazil te pobarvane vrstice, ki se ti bodo najbolj vtisnile v spomin. Priporočeno je tudi pisanje komentarjev in seznamov oseb, ki jih je npr. v Figi neznosno veliko.

nagradi se

Pomemben del postopka je tudi motivacija. Ker se boš branja lotil stežka, svetujem, da se za vsako prebrano stran nagradiš s koščkom čokolade ali za vsako uspešno predelano poglavje z eno epizodo najljubše serije.

Četudi sta bili knjigi (predvsem zaradi nizkih standardov in pričakovanj) še kar berljivi, jih je bilo na trenutke težko brati. Debeline knjig je primerljiva s Harryjem Potterjem, relativno majhen font in seveda dolgo opisovanje brez kapljice dialoga pa branja tudi ne olajšata. Ne razumite me narobe, brala sem knjige, veliko debelejše od Fige in Konje krast, vendar mi ure pri požiranju Tolkiena niso nikdar minevale tako počasi. Če vas po kakšnem naključju izredno zanimajo kmetijska ročna dela na Norveškem leta 1948, je Konje krast prava knjiga za vas.

Kaj o maturitetnih romanih pravijo dijaki?

o konje krast

“Omama zime in poletja. Ful mi je bla všeč spokojnost rutine.”
“Preveč monoton potek dogodkov.”
“Lol nism še prebrala.”
“Deluje kr všečno. Tako mal hladno vzdušje ma.”
“Tri četrt knjige o tem, kako old school sekat drevesa pa kosit travo.”
“Fuuul najs napisano in res kulsko stopnjevanje dogodkov.”
“Moj fav character je Odd, ker umre.”
“Ej, men je bla res top shit knjiga, ful zanimivo pa berljivo napisano, samo konec me je malo razočaral.”

o figi:

“Tud tega še nisem prebrala, hahahaha.”
“Od obeh romanov mi Figa bolj ustrezja, ker se pojavijo generacije z ‘juga’, detajli pa so res napisani na meni ustrenen način.”
“Jaz sem bil glede te knjige tok zmeden; tok skače od osebe do osebe, da je kr težko sledit.” – “A ti resno misliš, da je folk to že prebrau?”
“En družinski član bolj mentally damaged od drugga.”
“Ful zanimivo pa poučno, ampak je res težko slediti osebam, ker se ful zgodb prepleta.”

Nisi jedu, nisi žveu!

Zgodilo se bo. Kaj? Konec desetletja, namreč. Zakaj je to pomembno? Ah, saj verjetno ni. Ampak ob tej priložnosti smo se ozrli nazaj in začeli razmišljati, kaj vse se je spremenilo. Kaj se je dogajalo, ko smo bili majhni, in kakšne so razmere zdaj? Na podlagi tega, smo se odločili, da v letošnjih Mladikah objavimo tri članke in obudimo spomine na otroštvo. V tem članku smo razmišljali, kaj vse smo leta in leta nazaj jedli in pili. Nekatere izmed teh izdelkov seveda lahko najdemo na policah trgovin še danes, pa vendar ...

ledeni čaj erik

Le kdo se ne spomni slavnega zelenega tetrapaka s sliko pingvina, ki sedi na mehurčku, v roki drži slamico in piše ledeni čaj? Ah ja, to je bilo naše otroštvo! Osvežilni ledeni čaj je bil prava osvežitev sredi poletnega dne, ko si se na igrišču igrail s prijatelji. Pravijo, da ledene čaje Erik danes ne delajo več. Pa je to res ali le mit?

puding paula

Dr. Oetker je davnega leta 2013 predstavil novo otroško presenečenje. To je bil puding Paula. Paula je prikupna kravica, ki živi na kmetiji s svojimi zanimivimi prijatelji, poje rap in nosi očala. Dobili smo kar dva okusa! Vaniljev puding s čokoladnimi lisami in čokoladni puding z vaniljevimi lisami. Vsak pravi ljubitelj paule se spomni njene pesmi: "Paula krava je, ki dobro vse počne, ki pleše, muka in zvoni, ko dela puding z lisami. Čokolada, vanilja, vanilja, čokolada, polna s čari ima nas rada!"

fruchtwerge

Kdor bo temu rekel jogurt, se močno moti! To je namreč sadna skuta. Originalen zavojček je predstavljal tri sadne skute v treh različnih lončkih s tremi različnimi okusi. Rumen za bananin okus, rdeč za jagodni in oranžen za okus breskve. Na embalaži je bila slika zmajčka z modrimi lasmi in rdečo majico. Zelo prisrčno. In kako smo iz tega dobili sladoled? Zelo preprosto. V skuto si vtaknil leseno palčko, lonček dal v zamrzovalnik in čez nekaj ur si dobil sladoled.

ježek, lučka in tom

Ko smo že pri sladoledu, ne smemo pozabiti na slavne tri sladoledne lučke iz Ljubljanskih mlekarn. In v čem je njihov čar? V preprostosti in dobrem okusu. Lučka je vaniljeva lučka, oblita s čokolado, ježek je njena nadgradnja, saj ima po čokoladnem obliku posute lešnike. In tom? Ta pa v notranjosti skriva višnjevo polnilo.

bonboni v obliki verižice

Bonboni, ki po okusu niso bili nič posebnega, so pa zaradi pastelnih barv in dejstva, da so bili obešeni na vrvico in so tako tvorilil verižico, povzročali pravo evforijo. Kmalu smo dobili še zapestnice, ki pa niso požele takšne slave.

čokolino

Prikupen rjav medvedek in čokoladni kosmiči, ki jih zmešaš s toplim mlekom, je priljubljen še danes. Ker ne želiva lagati, ne bova skrivali dejstva, da je čokolino še vedno najin jutranji ali večerni obrok. Čokolino for life!

actimel

Probiotični jogurtov napitek, ki ga izdeluje francosko podjetje Danone, je bil predstavljen že leta 1994. V letih od takrat so predstavili več kot deset okusov, vendar je največjo slavo požel jagodni napitek.

frutek

Lagali bi, če bi rekli, da ga nisva jedli, ko sva bili majhni. Ali pa, da to ni Anjin obrok na sestankih dijaške skupnosti. In Mašin po obisku ortodonta. Fructal nas s svojimi kašicami za malčke razveseljuje že vrsto let. V teh letih se je nabralo toliko okusov, da se je težko odločiti za najboljšega.

gres

Večina nas je za zajtrk ali večerjo jedla gres. Slavni pšenični zdrob znamke Zlato polje v modri pakungi z belo-oranžno risbo malčka je pogrel marsikateri trebušček. Nekateri smo si na krožnik tlačili še benko in šele z leti ugotovili, da je najboljši pravzaprav čisto navaden, brez vseh dodatkov.

chupa chups

Svet pisanih lizik. Njihov izumitelj Ernic Bernat je dolgo razmišljal, kaj potrebuje ta svet. Ugotovil je, da potrebuje izdelek, ki bo, "kot bi jedel sladkarje z vilicami", in tako je ustvaril prvo liziko. Jagoda, limona, pomaranča, jagoda in smetana, čokolada in vanilja, kava in smetana ter meta je bilo prvih sedem okusov. Jagoda in smetana je še danes najbolj prodajan okus. Znak Chupa Chups je pred leti na kos papirja na hitro zasnovał Salvador Dalí. Danes se po celiem svetu prodaja več kot sto okusov.

Ko potegnemo črto, si želimo, da se nekatere stvari ne bi spremenile. Seveda je lepo imeti na trgu nove stvari, a hkrati tudi cenimo tisto, kar smo imeli včasih. Spomin nanje nas lahko toplo pogreje pri srcu. Se beremo naslednjič!

2020 je leto, ko praznujejo rastline

V tretjem letniku pri biologiji pride na vrsto obsežno poglavje: Rastline. Učimo se o rastlinski celici, zapleteni fotosintezi, razmnoževanju rastlin ... Zadnji dan pred testom ponavljamo vsa tkiva, meristemsko, osnovno in kakšno že – pokrovno? Ne, ne, krovno! Čeprav o rastlinah usvojimo vse od a do ž, se še vedno premalo zavedamo, kako pomembne so rastline za naš vsakdanjik. Generalna skupščina Združenih narodov je zato leto 2020 razglasila za mednarodno leto zdravja rastlin. Zdrave rastline so vir življenja, delovanja ekosistemov ter zagotavljanja hrane. Poleg tega varujejo okolje, gozdove, biotsko raznovrstnost ter zmanjšujejo učinke podnebnih sprememb. Zato si nekateri ustvarjajo velike zelenjavne vrtove, drugi zasajajo okrasno grmičevje, tretji pa imajo džunglo kar sredi mesta.

Obeleži mednarodno leto zdravja rastlin tudi ti in svojo sobo polepšaj s čudovito lončnico! Čistila ti bo zrak, povečala tvojo koncentracijo in občutek produktivnosti ter na tvojo dušo delovala terapevtsko. Pa še staršem boš dokazal, da zmoreš z lahkoto skrbeti za živo bitje!

Da bo skrb za rastlino karseda lahka, je spodaj nekaj nasvetov za njeno prijetno bivanje. Če te je strah kakšnih "drama queen" lončnic, je na koncu tudi seznam desetih rastlin, katerih vzgoja je primerna za začetnike.

pred nakupom

Rastlino je najbolje kupiti v drevesnici ali vrtnem centru, kjer so zanje pravilno skrbeli. Pri izbiri upoštevaj:

Oblika in stanje: Rastlina mora imeti pravo obliko. Izbiraj košate rastline, izogibaj se "preklastim" in slabotnim. Listi morajo biti sveži in imeti lepo barvo. Ne smejo rumeneti ali rjaveti.

Prst: Preizkusi vlažnost prsti. Ta ne sme biti ne prevlažna ne presuha, sicer je to znamenje, da rastline niso prav zalivali.

Korenine: Če na vrhu prsti in na zunanjih strani cvetličnega lonca vidiš veliko korenin, je rastlina v premajhnem loncu (ali pa so se korenine preveč razrasle). Takih rastlin ne kupi, saj bodo le stežka uspevale in ne bodo v najboljšem stanju.

Cvetoče rastline: Ko izbiraš cvetoče rastline, glej, da ima rastlina cvetove in popke. Rastline s popki bodo zdržale dlje, saj se bodo popki odprli in nadomestili ovanele cvetove. Ne kupuj rastlin, ki imajo samo popolnoma zaprte popke, saj se ti doma morda ne bodo odprli.

ko lončnico prineseš domov

Doma moraš najprej preveriti, ali ima lonec luknje za odtekanje vode, in najti za lončnico primerno mesto. To bo zelo prispevalo k zdravju tvoje rastline.

Kam jo postaviti: Ko iščeš pravo mesto za svojo lončnico, upoštevaj temperaturo, svetlobe, vlažnost in naravno okolje (rastline, ki rasejo v deževnem gozdu, ne bodo uspevale na okenski polici, kjer žge sonce). Pozanimaj se o njenih potrebah in jo postavi na mesto, ki ustreza njej, ne tebi.

Svetloba in temperatura: Svetloba je za sobne rastline vir energije in nekatere je potrebujetejo več kot druge. Upoštevaj, da se svetloba čez dan in z letnimi časi spreminja.

Večini sobnih rastlin ustreza topota podnevi in hlad ponoči. Rastlini, kot sta bršljan ali ciklama, imata radi nižje temperature. Sobne rastline ne marajo izrazitih temperaturnih nihanj, zato jih ne postavljaj v bližino radiatorja, klimatske naprave ali na prepih.

Zalivanje: Nepravilno zalivanje je glavni vzrok, da sobne rastline umrejo. Kako jih torej pravilno zalivati? Večino rastlin lahko zalivamo od zgoraj. Če pa imajo tvoje rastline kosmate liste ali če ti popolnoma pokrivajo prst, jih zalivaj od spodaj, da ne poškropiš listov. Rastline zalivaj z mlačno vodo, da jih temperatura vode ne šokira. Najbolje je pustiti vedro kje zunaj, da zberes deževnico. Poskrbi, da bo prst vlažna, ne pa mokra. Večina rastlin ne mara premočene prsti, zato vedno poskrbi, da bo odvečna voda lahko odtekla.

Top deset rastlin za začetnike: potos, aloja, živkasta kosmuljka, navadni bršljan, tololistnica, samolist, taščin jezik, lirasti fikus, poprovka, bambusova palma.

Seveda je skrb za rastline kar zahtevna. Ni univerzalnega recepta za uspešno rast vsake rastline. Tako kot smo različni mi, imajo tudi rastline raznovrstne potrebe. Nekatere je treba ves čas premikati in jim iskati ugoden položaj za razvoj. Enim ustreza manj svetlobe, drugim več. Tudi za senčne sobe obstajajo vrste, ki uspevajo v manj idealnih rastnih pogojih. Ravno zato so rastline tako zanimive. Poznamo toliko različnih vrst, ki jim ustrezojo različni pogoji, kar je še dodatno potrdilo, da je prav v vsakem prostoru lahko ena rastlina. Če se z gojenjem rastlinic ne želiš ukvarjati, pa vsake toliko časa objemi kakšno drevo, uživaj v prijetni senci gozda ali pa se povajaj po zelenici. Verjemi, čudovito je!

Survival guide ali kako preživeti na Ledini

Dragi fazan, draga fazanka, spadata v skupino srečnežev, ki jih je Gimnazija Ledina letos sprejela med svoje zidove. Čakajo vaju leta in meseci dvomov, skrbi in stresa, vendar je ogromno tudi lepega. Za vaju sem zbrala nekaj nasvetov, da bi gimnazijska leta preživelka kar najbolje.

naspita se

Je gledanje najvznežljivejše serije na Netflixu ali dopisovanje s simpatijo do treh zjutraj vredno stanja zombija celoten naslednji dan? Če sta odgovorila z da, se hudo motita! Zaradi pomanjkanja spanja je vajina koncentracija med poukom veliko slabša ali po domače: Informacije in snov gredo čez eno uho noter in skozi drugo ven. Vajina energija je ves dan na minimumu, poleg vsega pa tvegata, da zjutraj prespita budilko, zamudita pouk in si nakopljeta neopravičene ure, ki bi jih lahko brezkrbno porabila za špricanje v najljubšem lokalnu. Serija bo naslednji dan še vedno tam, če pa sta simpatiji resnično všeč, si bo čas za vaju vzela tudi ob petih popoldne (prav gotovo je ne bosta očarala z globokimi podočnjaki!).

zajtrkuja

Tiste dragocene tri minute, ki jih po navadi porabita za odpiranje jutranjih snapov in Instagrama ali nanašanje gela na obrvi, porabita raje za zajtrk. Naše babice bi rekle: Prazna vreča ne stoji pokonci. Izognila se bosta temu, da bi se z oglašanjem kita v želodcu med testom matematike osramotila pred razredom. Tri šolske ure do malice se morda slišijo kot malenkost, vendar traja hudičeve dolgo, če hrepenita po topnih sirovih štručkah iz Špara in odštevata minute do zvonjenja. Tudi če v kuhanju nista Jamie Oliver, vama bo imunski sistem zgodaj zjutraj hvaležen že za jabolko ali skodelico kosmičev. In še nekaj za tiste, ki morajo to slišati: Kava na prazen želodec ni zajtrk!

zapiski! zapiski!! zapiski!!!

Zakaj bi si povzročala dodatno delo s prepisovanjem snovi doma, če lahko tistih 45 minut v šoli ali v Zoomu enostavno poslušata in si zapisujeta? Snov si bosta zapomnila veliko bolje in za vedno bo ostala v vajinem zvezku. Z rednim zapisovanjem si zagotovo priskrbita manj stresno učenje pred testi, saj je vsa snov že pred vama. In še nasveta veterana: a) Če 20 sekund, preden odideta iz razreda, slikata profesorjeve krace na tabli, obstaja približno 95 % možnosti, da slike ne pogledata nikoli več. b) Čisto verjetno je, da vaju sošolka, ki vama je za zadnjih nekaj testov iz svojega zvezka slikala celoletno snov, ne mara prav zaradi tega.

kaj če bova sedela sama do mature?

Ta točka leti predvsem na introvertirance in tiste, ki se tudi v višjih letnikih v razredu še vedno počutijo izključene in nesprejete. Zagotovo sta slišala že ogromno nasvetov kot: Samo pristopita in se začnita pogovarjati. Čeprav ni tako enostavno, kot se sliši, je v tem nasvetu le zrno resnice. Nekdo pač mora začeti pogovor in prebiti led. Ne bom vama zaupala skrivne formule, kako v razredu najti prijatelje in se povezati, lahko pa vama zagotovim, da će bosta vselej prijazna in pripravljena pomagati, bosta prijatelja našla z lakkoto. Slednje je v gimnaziji kar nujno, če ne želite, da se vama od vseh možnih obveznosti in stresa zmeša. Razne ekskurzije in končni izleti razred še posebej povežejo, saj si ustvarite dragocene spomine.

zakaj se včlaniti v krožke?

Če imata res tako nesrečo, da se ne ujameta z nikomer iz razreda, vama zagotavljam, da je na Ledini ogromno zares prijetnih ljudi, ki jih lahko spoznata izven svojega razreda. Vključita se v kakšno obšolsko dejavnost in spoznajta kul ljudi s podobnimi interesami. Tudi jaz sem pogledala belo, ko so mi v prvem letniku vsi začeli reklamirati krožke – tukaj sem od sedmih zjutraj in do dveh popoldne, a ti res misliš, da imam čas in energijo za ekstra ure v šoli? Stran s takim mindsetom! Včlanita se v krožke, žrtvujta kakšen glavni odmor ali urico, ki bi jo drugače prebila na kavici, saj je definitivno vredno. Zakaj? Imamo se super (tudi bolj zatezeni profesorji se takrat sprostijo in se zabavajo z nami); naučila se bosta novih stvari (končno nekaj, kar vaju zanima, saj si bosta krožek izbrala sama) in mogoče ugotovila, kaj vaju veseli, ter si posledično olajšala dilemo, kam na fakulteto; spoznala bosta veliko novih, zabavnih ljudi, s katerimi imata skupne interese (še posebej se vama obrestuje spoznati višje letnike, ki lahko posodijo zapiske in stare teste); bodimo odkriti: prikupita se lahko profesorjem, v redovalnico pa lahko pada kakšna ekstra petica za trud; s krožki dobita ure za izbirni del OIV.

spoštovanje starejših dijakov

Nezaželeno je ustavljanje, poljubljanje in objemanje na hodniku, saj to povzroči prometne zamaške. Preden vstopita v učilnico, je vladljuno, da počakata, da iz nje izstopijo tisti, ki so imeli pouk pred vama (četudi smo letos vsi bolj ali manj v svoji učilnici in menjavanja ni veliko, si tole nezapisano pravilo le zapomnita). Odsvetujem tudi poslušanje glasne glasbe, vršečanje in podobno proizvajanje glasnih zvokov pred deseto uro zjutraj, saj tvegata sindrom neprespanega grumpy ledinca, ki se pred jutranjo kavo sploh še ni preobrazil v dejanskega človeka. Drugače pa smo starejši dijaki zelo fejst, pripravljeni pomagati, posojati zapiske in stare teste pa tudi svetovati, saj smo kot veterani prestali že veliko hudega. Zato se ne bojta pristopiti (ali napisati sporočila na Instagram), saj bomo z veseljem pomagali v kakršnikoli zagati.

in še za konec

Ne bodita prestroga do sebe. Ne obremenjujta se za vsako slabo oceno in neuspeh. Tudi če v prvem letniku ne dosežeta želenega uspeha, le glavo pokonci. Ni konec sveta. Vsak potrebuje nekaj časa, da zatipa teren, pogrunta fore vseh profesorjev, predvsem pa se navadi na novo težavnostno stopnjo. Ne sekirajta se preveč, če deset let vaju ne bo nihče vprašal, koliko sta imela geografijo v prvem letniku. Predvsem pa ne pozabita, da gimnazija ni le učenje, stres in sedenje osem ur na dan, temveč tudi spoznavanje ljudi, potovanja, druženje s prijatelji med odmori, koncerti in spomini, ki si jih bosta zapomnila za vedno. Pred vama je strma in trnova pot, vendar so gimnazijska leta najlepša, če v njih znata najti lepe stvari in uživati, kolikor se le da.

Sara Elizabeta Gajšek

Vedno nasmejana, prikupno zmedena, delavna in skrbna Sara Gajšek je dijakinja 4. letnika. Poje in nastopa že od mladih let. Svoj prvi nastop je imela v cerkvi pri treh letih. V osnovni šoli je pela v pevskih zborih in sodelovala v muziklih. Nekaj let se je učila jazz petje, na gimnaziji pa se je usmerila v klasično petje. Obiskovala je tudi pevski zbor pod vodstvom profesorice Marjetke Kozmus. Lani je imela tudi prvo solo vlogo v operi Snežna kraljica, kar je bila nepozabna izkušnja. Njena strast je nastopanje v operi in muziklih. Gledališka igra in petje sta njena najljubša kombinacija, zato ni nič čudnega, da sanja o Broadwayu. Od pevcev najbolj občuduje Celine Dion.

Iz prvega letnika se spomni šoka, ko je ravnatelj rekel, da se bodo morali učiti vsaj tri ure na dan. Ni si mogla predstavljati, kako bo to zmogla. Kasneje se je izkazalo, da tri ure gara samo dan pred testom. Spominja se tudi občutka odraslosti, ko se je kot fazanka vsak dan z avtobusom odpeljala v mesto. Sara pravi, da bo po gimnaziji najbolj pogrešala ledinsko vzdušje, pogovore in nasmehe med šolskimi urami in odmori ter pohode v Hofer ali k Pečjaku. Najmanj pa bo pogrešala zgodnje vstajanje in tek na avtobusno postajo v temi. Pri pouku se ji zdi pametno poslušati, ker si tako največ zapomniš in je domačega dela dvakrat manj. Meni, da so gimnazijska leta tista leta, ko še odkrivaš, kaj te zanima in kaj bi rad postal. "Mogoče po četrtem letniku še nimaš jasnega odgovora, zagotovo pa si si nabral precej znanja in izkušenj, ki ti bodo v prihodnosti prisle prav."

Glede študija še ni odločena, razmišlja pa o študiju klasičnega petja na Akademiji za glasbo v Ljubljani ali Celovcu. Sprejemni izpiti zahtevajo kar veliko priprav. Pravi, da kamor koli greš, se ti lahko odprejo nova vrata. Petje in nastopanje jo veselita, zato bo v prihodnosti svojo pot nedvomno nadaljevala v tej smeri, upa na čim več uspešnih avdicij. Če se ne bo odločila za glasbeno pot, se bo izobraževala na področju zdravega načina življenja. Všeč ji je ideja, da s svojim znanjem pomagaš in svetuješ ljudem.

V prostem času se rada ukvarja s športom, še posebej rada kolesari, pleza in igra tenis. Kadar je pod stresom, posluša glasbo in se odpravi na Rašico. Pozimi vsak prosti sončni dan izkoristi za smuko. Ne posluša samo ene glasbene zvrsti, temveč vse od jazzja, rocka do countryja ali bluesa. V vsaki zvrsti lahko najde pesem, ki ji je všeč. Bolj kot besedilo jo nagovori melodija. Ko je dobre volje, pa rada prisluhne španski glasbi. Čeprav ni navdušena bralka, poleti na plaži poseže po kakšnem romanu Johna Greena v angleščini ali "self-care" priročniku. Rada gleda Disneyjeve risanke zaradi ogromnega izbora vrhunskih pesmi ali pa se nasmeje ob seriji Brooklyn 99.

Mlada pevka se zgleduje po pregovoru: "There is nothing like a dream to create the future." Ko misli, da bo obupala, ali ko nima motivacije, jo najde v svojih željah in sanjah, ki – upa – bodo nekega dne postale resničnost. Ledincem svetuje, naj se ne obremenjujejo z ocenami, ker konec končev niso najpomembnejše. V času gimnazije naj si najdejo hobi, ki jih veseli, in izkoristijo prosti čas za aktivnosti, saj bodo tako lažje opravljali šolske obveznosti. Naj se torej ne posvečajo zgolj šoli, ampak naj vzdržujejo ravnovesje med prostim časom in šolo.

Aleš Poljanšek

Aleš je dijak četrtega letnika, bodoči kemik, ki je sredi septembra na državnem srečanju mladih raziskovalcev v Mariboru zagovarjal raziskovalno naložo z naslovom Zelena ekstrakcija čebulnih listov za podaljšanje obstojnosti oljčnega olja. Se sliši zapleteno? Za Aleša očitno ne, saj je na tekmovanju dosegel zlato priznanje, obenem pa osvojil še prestižno Krkino nagrado. Že kot osnovnošolec se je večkrat uvrstil na državna tekmovanje iz kemije, biologije in matematike. Pri slednji je v 9. razredu dosegel tudi zlato priznanje. Raziskovalne naloge pa se je lotil prvič.

Pri pripravi raziskovalne naloge mu je bilo najbolj všeč delo v laboratoriju. Sprva je mislil, da bo podobno kot delo v šolskem laboratoriju, a v resnici je bilo veliko vznemirljivejše in prijetnejše. V laboratoriju je delal devet dni, potem pa je še dobre tri tedne pisal raziskovalno naložo. Eksperimentalni del se mu ni zdel tako zahteven, verjetno zato, ker sta bila vedno zraven mentorja, ki sta priskočila na pomoč, če je šlo kaj narobe. Težje se mu je zdelo pisanje, saj je pisal sam. Napisati slabih šestdeset strani je bilo kar mukotrplno, pravi. Najhuje je bilo, ko je raziskovalno naložo, napisano že skoraj v celoti, poslal v pregled mentorjem, ki so ugotovili, da mora narediti še kar nekaj popravkov. Takrat je celo pomislil, da bi vrgel puško v koruzo. "Sta bila pa zato zadoščenje in veselje toliko večja, ko sem naložo še izpilil in jo končal," pravi. Da je zmagal na tekmovanju, mu je povedala profesorica Cebin na poti s predstavitve. Ko je izvedel za zmago, je bil presrečen. Da je raziskovalna naloga odlična, so priznali tudi strokovnjaki podjetja Krka. To je bilo poplačilo za ves trud, ki ga je skupaj z mentorji vložil v raziskavo. Podelitev nagrad, ki je potekala po videokonferenci, je bila prijetna, toda vzdušje ni bilo enako, kot če bi bili v Novem mestu. "Če sem iskren, si je nisem ogledal do konca. To bom moral v miru storiti med počitnicami."

V prostem času rad bere. To je hob, ki se ga najbolj veseli, ko pride domov. Poleg domačih branj prebere vsaj eno knjigo na dva tedna. Nazadnje je prebral roman Prelita rimska kri avtorja Simona Scarrowa. Poleg branja rad igra videoigre in kitaro, seveda pa je imel med pripravo raziskovalne naloge bolj malo časa za to. Rad hodi na sprehode in meče na koš. Potovanja niso njegova najljubša stvar, saj je vsak dan, ko gre v šolo, zanj že potovanje. Bi pa rad obiskal Rim.

Ker je za študij izbral kemijo na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo, je njegov izbirni maturitetni predmet kemija. Zanima ga organska kemija, od te predvsem kemija v celicah in živilska kemija. Za to ga je navdušila prav raziskovalna naloga. Za drugi maturitetni predmet je izbral zgodovino, ki je poleg kemije njegov najljubši predmet. Mature ga ni strah, je le malo nervozen. In česa ne mara? Cooperjevega testa.

Sprva je na Ledini potreboval nekaj časa, da se je ujel. Takrat pa se je sprostil in začel uživati kot ledinec. Všeč mu je, da se dobro razume s sošolci in profesorji. Ledincem sporoča: "Česarkoli se že lotiš, se potрудi, kolikor je mogoče, in bodi zadovoljen sam s sabo in s tem, kar si naredil. Vmes pa si vzemi tudi čas za sprostitev in prijatelje."

Protistrup

Vsako uro in minuto
pogledala bi ti v oči,
povedala bi ti sesuto,
da brez tvojih moje so v temi.

Kot nebo nad tihim morjem
moja duša obarvala se je po duši tvoji,
kot najlepše barve nad obzorjem
tvoj nasmeh naslika se v glavi moji.

Ni je te besede,
ki zadostila bi ljubezni,
opisala, kakšen protistrup
ti moji si bolezni.

Belltower

Atop a belltower,
A solemn woman stands.

Her heavenly mane fluttering in the wind,
As her eyes are veiled in the luxuries of the unknown.

She hears a sound, a whisper known to her,
She smells an aroma, a flavour, loved by her.

The woman rings the bell in ecstasy and joy,
As she throws herself into his arms.
Her head hits the stone, and her fingers graze the body.

For her luck is blind
And the man's body
On the linen outlined.

Colder Weather

Your eyes don't light up anymore when you hear my name,
How is it possible that you barely feel the same?

I miss your touch
So much,
Or anything as such,
But for you, I guess it's just too much.

I'll pretend to be okay while you go get your shit together,
I just want to stay, but it's hard with all this colder weather.

I'd still give a million stars to be in your arms tonight,
Even if the love of ours doesn't hit you quite as bright.
Even if I want to hate you -
I can't this night.

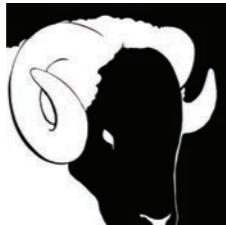
rumena svetloba se steka z obraza
tvoje sence
kot dotiki sončnih žarkov
na vratu prvi valovi mraza

ples ptic in vonj vina
veter na gladini
govori o tebi
motnost v odsevu spomina

novinarki
Eva Dana Vidmar
Maša Pandža

ilustratorka
Lian Klančnik-Povirk

Nebule in njihove nebuloze

Lepo se je začelo,
a veselje je hitro izhlapelo.
Življenje včasih postane tuga,
a to še ne pomeni, da v tvojih ustih mora biti fuga.

Izgledaš kakor lunin mrk,
v osebnih odnosih močan trk,
planeti so ti hrbet obrnili,
zanesi nase se in se ne sam sebi smili.

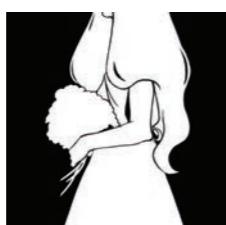
Kaos, razvrat in cela drama,
tvoje življenje je kot podstrešna krama.
Ustavi konje s svojimi dejanji
in opomni se, da ti občutki niso trajni.

Hladno je in vroče hkrati,
ni te strah, a želiš se bati.
Polno te nasprotij čaka,
priložnost dobra bo vsaka.

Maj ali Maja? Nekdo te mede,
se okoli tebe čudno vede.
Pomisli, kaj se tu dogaja,
mogoče je pa kriva Kaja?

Glava polna je praznine,
vsi okoli tebe garajo kot živine.
Postavi nekoga si za vzor,
brcni se v rit in delaj kot nor.

Pred tabo je prav posebno šolsko leto,
to drži kot zakleto.
Nekdo ima tvojo pozornost na hodniku,
zato ne izogibaj se temu stiku.

Nekdo vam misli bega,
a ne obremenjuje se preveč zaradi tega.
Dajte času čas,
saj ima prijetno presenečenje za vas.

Kako bo potekalo šolsko leto, te ne skrbi,
saj zanima te mnogo drugih stvari.
Na primer, kdaj bo spet čas za zabavo,
bolj ti to meša glavo.

Če vas šola na daljavo do konca zdela
in se vam zdi, da ne dohajate vsega domačega dela,
le masko čez nos
in temu bomo kos!

Če vas je karantena pahnila v osamo
in ne morete na nobeno zabavo,
ne bodite preveč žalostni,
boljši časi bodo še prišli.

Za tabo je brezskrbno poletje in romanca,
čas je, da se naučiš, kaj v poeziji pomeni stanca,
vendar naj ti poetične figure ne stopijo v glavo,
potrudi se za šolo, četudi na daljavo.

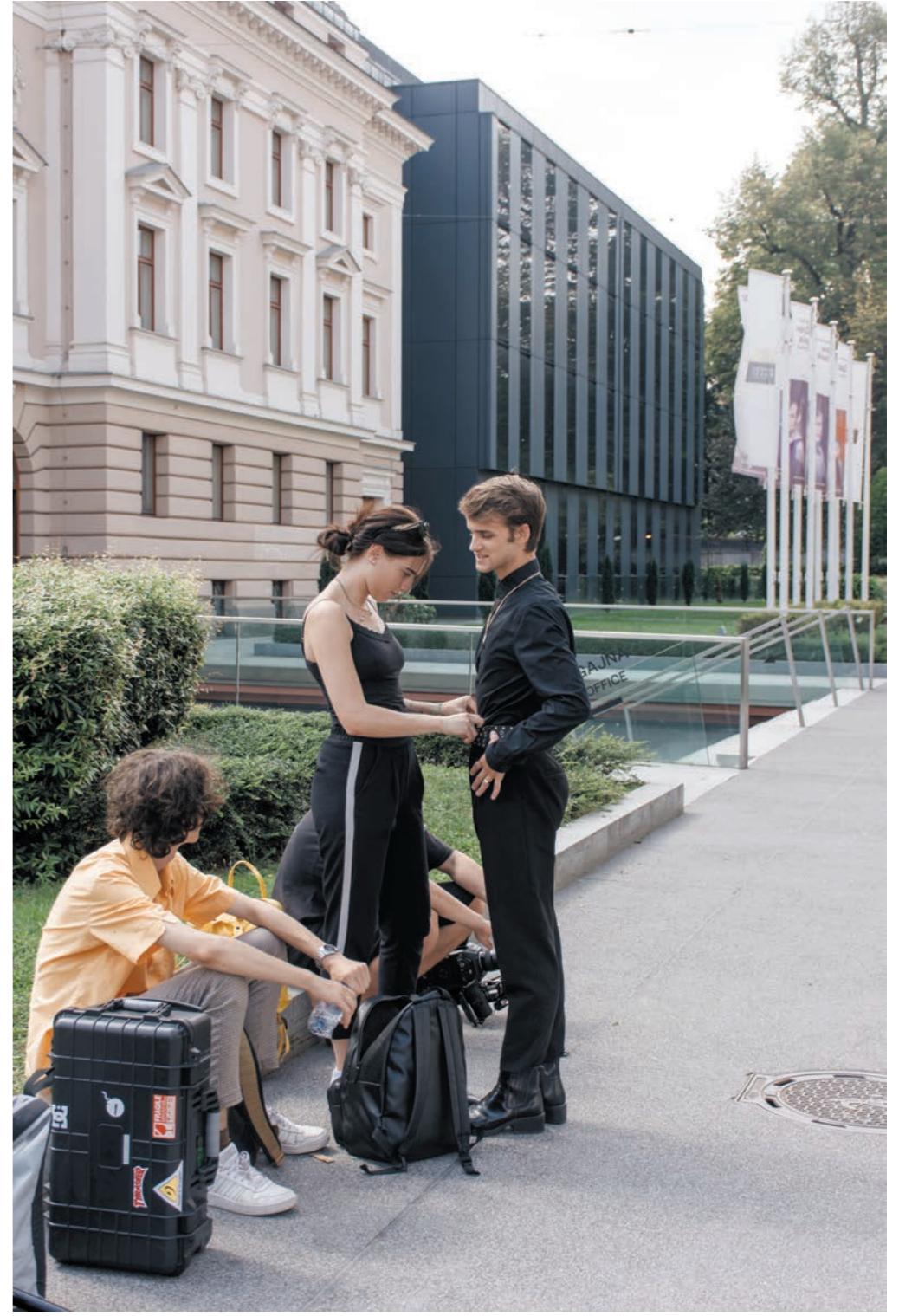
Snemanje Mladikinega filma

fotograf
Tim Topic

MMXX
MMXXI

/
- 1

MLADIKA

urednik rubrike
Tim Topić

Sinje modrine in začetki

Poleg odličnih literarnih umetnikov imamo na Ledini tudi mnogo zelo uspešnih likovnikov. Zato sem se kot vodja likovnikov pri Mladiki odločil za novo rubriko "Mladikin izbor", v kateri bomo objavljali likovna dela, ki jih vsebinsko ne moremo povezati s članki, a si zaradi svoje izvrstnosti zaslužijo objavo. Poleg likovnih del bodo objavljeni tudi krajsi samoopisi njihovih avtorjev. Prva razpisana tema je bila "sinje modrine", o prihodnjih temah pa boste obveščeni preko ustreznih kanalov. Ledinski likovniki, vabljeni k sodelovanju!

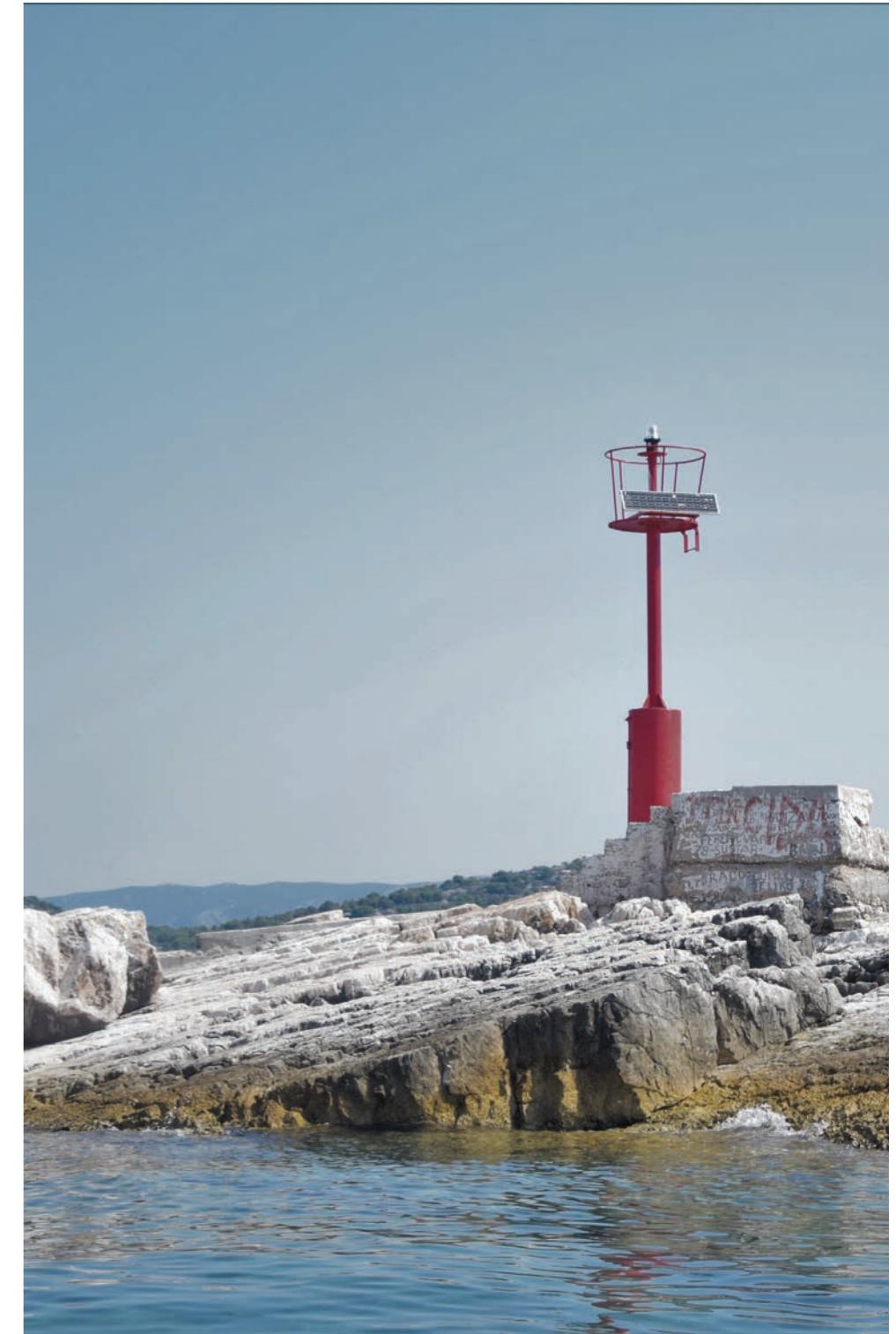
Nina Krmavnar

Sem Nina in obiskujem 2. letnik. Poleg dela za šolo rada gledam filme ali serije, včasih tudi berem, najraje pa se v prostem času ukvarjam s fotografijo. Fotoaparat vzamem s seboj, skoraj kamorkoli grem. Uporabljam nikon D5300. Rada grem v naravo in fotografiram rastline, drevesa in lepe razglede. Zanimata me tudi portretna fotografija in fotografiranje ljudi. Fotografija svetilnika je nastala spontano na morju. Fotografirana je iz čolna. Kljub temu da mi fotografiranje vzame veliko časa, si želim na tem področju čim več priložnosti.

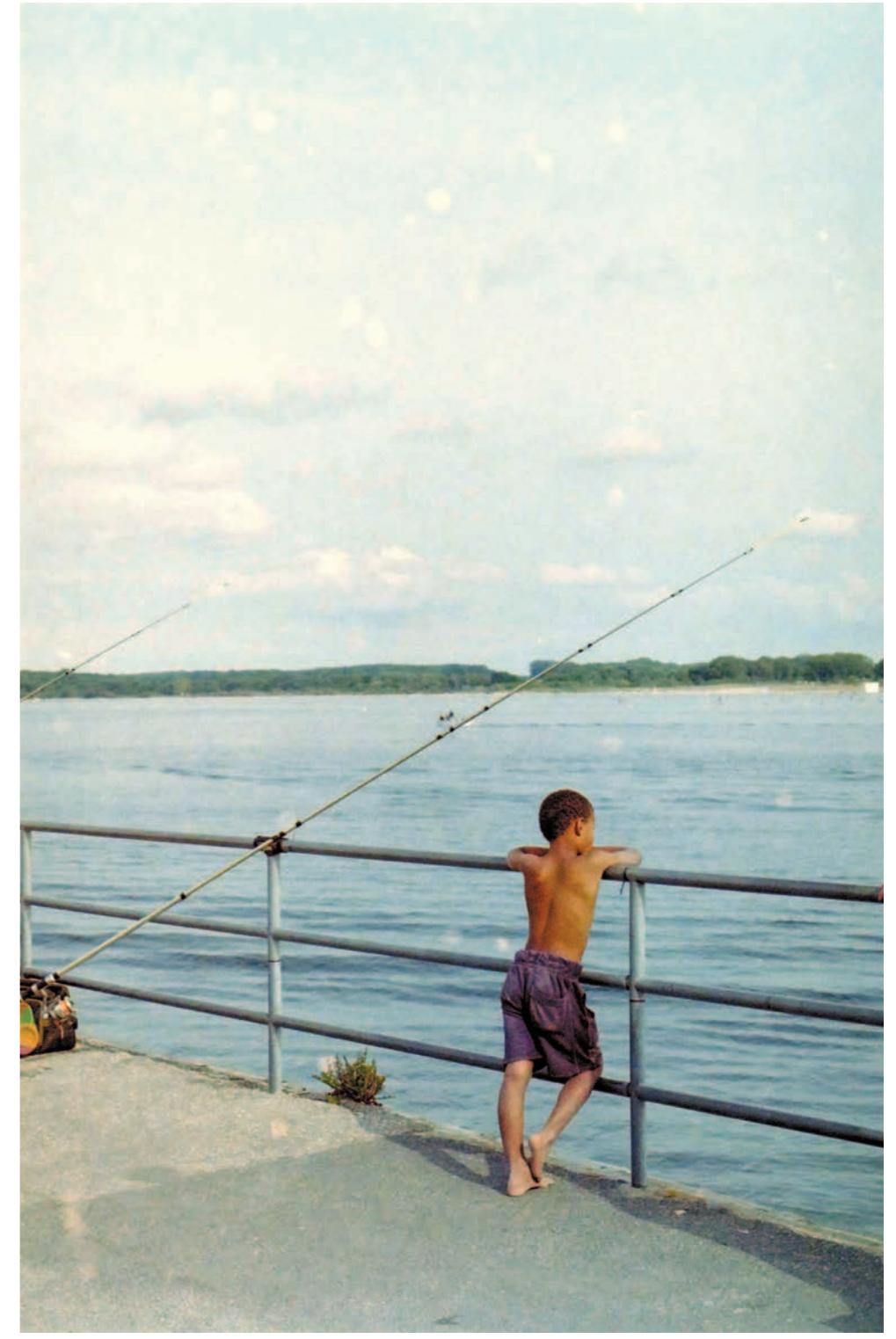
Filip Mašera Lisjak

Živjo, sem Filip in včasih rad kaj fotografiram. Na ulicah se igramp creepa in fotografiram naključne ljudi v naključnih situacijah (povedano uglajeno, grem se streetphotography) – očitno ljudem ne morem gledati v oči, medtem ko mi pozirajo (wish this was a joke :(. Digitalno fotografiram na fujifilm, doma pa imam več analognih fotoaparatov kot rolica filma.

fotografinja
Nina Krmavnar

fotograf
Filip Mašera Lisjak

glavna urednica
Anja Vrtačnik

glavni grafični oblikovalec in umetniški vodja
Tim Topić

avtor ilustracije na naslovnici
Jaka Dolinar

avtor fotografije v kazalu
Tim Topić

mentorica
Mojca Lotrič, prof.

ilustratorji
Jaka Dolinar
Lian Klančnik-Povirk
Marjeta Čater Timer

fotografi
Veronika Iglič
Tim Topić
Nina Krmavnar
Bor Matko

pomoč pri prelomu
Tiana Josić
Manja Kirbiš

priprava fotografij za tisk
Bor Matko

jezikovni pregled
Mojca Lotrič, prof.
Nina Prešern, prof.
Irena Škulj, prof. (angleške pesmi)

uredništvo
Ajda Osojnik
Ajša Jakoš Vasle
Anja Kocijančič
Eva Dana Vidmar
Karel Kraševec
Lana Dreca
Lara Kolenko
Manca Kraševec
Manca Marinko
Maša Pandža
Mateja Ceglar
Neža Črnila
Špela Peterka
Tajda Tomšič

Vse grafike, ilustracije in fotografije, z izjemo fotografij v članku "Intervju s prof. Žanom Ternikom" in v članku "Pogovor s striparjem Martinom Ramovešem", so dela dijakov Gimnazije Ledina.

MM
X¹X
—
MM
XXI